

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

Ühümböcs postt sor egyszer 20 fill.
minden következéskénél 16 fillé.

Rybtör postt aora 40 fillé.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, szeptember 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Leleplezett vezérek.
- Ujságrók a sajtószabadságért.
- Miért repül Csermák?
- A könyvező Ma:onna.
- Ujpest zár alatt.
- Mennyi adót fizetünk?
- Az aradi várfogház szökevényei.
- Elmebajos urinó.
- Sztrájk a teaházban.
- Achimot megtagadták a paraszttal.
- Hamis bankjegyek.
- A Kossuth-párt szözeata a nemzethez.
- Tarkaságok.

A diák-nap.

Arad, augusztus 31.

Megindul újra a torlasz-harc az igazgatói irodák előtt, s néhány nap mulva megint megfogják állapítani, hogy kevés az osztály, kevés az iskola. S bizonyára lesznek sopánkodások a miatt, hogy mennyire oktalan az a tolongás, amely a középiskolákat ostromolja, holott minden pálya, amelyre ezek a középiskolák hidat készítenek, tulon-tul van zsufolva és éhenkórászokat szaporít. Mig ellenben... s itt következik az ipari és kereskedő pályák elhagyottságának leírása, az azokra való nyájas beinvitálás.

A becsületes szeptemberi cikkeknek, akármilyen régen ismétlik ezt a nótát, sohase volt eredményük. Minden évben az ábéce egy betűjével kell megtoldani az A. B. és C. párhuzamos osztályokat, minden évben távirattal kell az igazgatóknak esde-

kelni, hogy még ennyi és ennyi diákot fölvehessenek, nehogy azok számúzve legyenek a középiskolai tudásból.

Es ez a természetes. Mert a középiskolák, ha ma csak pálya-előkészítő-kül tekintik is, tulajdonkép az intelligens emberek nevelői. A teljes igazság az lenne, hogy amint valamennyi hat esztendő gyereknek muszáj iskolába járni, hogy írni, olvasni, számolni, a maga dolgaival törődni tudjon, — azonkép az állam maga válassza ki az elemi iskolákból azokat, akik alkalmasak arra, hogy értelmes embereket fejlesszenek belőle. Az, hogy milyen kenyérkeresetre adja magát, más kérdés. Végül az ipar és a kereskedelem legtöbb alkalmazásában is szükség van a középiskolai, vagy legalább polgári iskolai tanultságra.

A középiskolák körét tehát nem szabad korlátozni, se pedig azok számával megelégedni. Így, a körülményeket tekintve, meg lehet állapítani, hogy Aradon kevés a középiskola, s a meglévők is bajokkal kénytelenek küzdeni. Például, akárhány, Araddal egyforma városnak két gimnáziuma van, anélkül, hogy ez túltengést jelentene. Az aradi főreáliskola még mindig a liceum épületében kénytelen meghuzódni, holott a város ajánlatára a kultuszminiszter telket is szemelt ki az új reáliskolai épület számára. Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter halála elodáztatta a fa- és fémpipari szakiskola új, modern

otthonának megteremtését, amelyhez pedig minden anyagi erőforrást és minden feltételt megszereztek. Kényelmetlenül szorong mostani épületében az aradi felsőkereskedelmi iskola is. Ez az iskola, mint praktikus életre nevelő, egyre növekszik, s annak kilátásai előtt áll, hogy három osztályu voltából négy osztályuvá fejlesztik, s így sem fér el, noha az igazgatói lakást is osztály-szobákká alakították át. Szűk a polgári leányiskola is, a melynek kibővítése még mindig nem jutott döntés alá.

Hát ha még azokról az iskolákról, tanítási intézetekről kellene szólni, amelyek nincsenek. Más városokkal az új egyetemek felől tárgyalnak, s Aradnak még ipari főiskolára sincs kilátása, — az egészen messze lebegő műegyetem-ábrándról nem is szólva.

Aktuális, de nem sokat érő sóhajtasok ezek, szeptember elsején, az iskolák tavaszának napján. Most a meglévő állapotokba belé kell nyugodni, s ha a beiratkozásról lemaradóitakra nem is nagy vigasztalás, arra kell gondolni: talán másként lesz jövő szeptemberre. Most örülni kell az eleven fecskerajnak, amely ezen a napon az utcákat, az iskolák táját ellepi; az iskolás gyerekeknek, könyvárjegyzékek buvárlóinak, ócska tankönyvekkel üzérkedőknek, a vidéki kosztosnak és internátistának, s az új rajzoló eszközökkel, frissen kötött könyvekkel sétáló tudós-jelölteknek, akik egyszerre megváltoztatják ennek a városnak unott,

Ur és paraszt.

— Szeptemberi képek. —

Írta: Szondy György, tanár.

Öreg Nagy János előveszi a mándli belső zsehből a nagy bőrtárcát és kihalászván belőle a marhapasszusok és más hivatalos irások közül pár kékhasu bankót, kifizeti fia számára a tandiját az első félévre. A fia, ifjabb Nagy János, immár I. gimnáziumi tanuló, pörge kalapos, csizmás kis magyar, grádusosra nyírt fejjel, egyébként öreg Nagy János kicsinyített máss, őszbajusz és bozontos szemöldök mint diszitó motívumok nélkül. A meghatottságtól szinte elállt a lélegzete s tágranyílt szemekkel figyel a buzdító beszédre, amit szükségesnek tartottam hozzá intézni, erősen figyelmeztetvén a jó magaviseletre és hasonló jókra, amelyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy ifjabb Nagy Jankó valamikor derék öreg Nagy János lehessen. Aztán átadom neki a felvételi bizonyítványt s a pár kis csizma meg a pár nagy csizma végig kopog a folyosó cementlapjain. Mennek koszthelyet keresni.

Én pedig nézek utánnok és elgondolkozom arról a sok-sok Nagy Jánosról, Kiss Pétorról, meg a többi hozzájuk hasonló apróságokról, akik hetek óta lázasan várták ezt a szeptemberi reggelt, mikor utra kel velök az apjuk, hogy bevigye őket a városba „urnak.” És magam sem

tudom miért, szeretnék utánna menni öreg Nagy Jánosnak visszaadni neki a tandiját és a lelkére beszélni, hogy vigye, vigye a fiát, mentől messzebb innen, vissza az alacsony, fecskéfészkes házikók közé. Hanem persze ez a gondolat még egy gyöngye kis megmozdulást sem vált ki belőlem; csak ülök tovább és morfondérozok a bibliai sovány tehenekről, amelyek megették a kövéreket. Ámbár hogy sántít a hasonlat, mert inkább a poliphoz szeretném hasonlítani ezt a sok éhes várost és öreg Nagy János is valószínűleg tiltakoznék kövér tehénné minősítése ellen. Pedig alapjában véve ugyan az; megesszük a falut mi városiak. Először csak a nagy szívókarjait nyújtja ki a füstölő óriás a szűz mezőkön ártatlanul legelésző fehér falvacskák felé. A táviró drótjain, a vasut sínjein kezdi aztán szívni magába, a mit sem sejtő áldozatot. Ömlik befelé az élet, a termés színe-java, verejtékes munka gyümölcse, hogy táplálja az örökké éhes óriást, aki utoljára bekebelezi egészen, szőröstől bőrostól, apjával-nagyapjával együtt.

Itt szemben a fűszeres kirakatában is selyempapírba göngyölve, rózsaszínűen mosolyog egy kosár szőlő és nekem megint csak az ifjabb Nagy Jánosok jutnak róla az eszembe. Bizonyosan ott ért meg ez is valamelyikük vágyódó szernei előtt, onnan hozta gyorsított tehervonat a városba — és ifjabb Nagy Jankó I. B) o. tanuló most idegenül nézi

a kirakat üvege mögött kacérkodó fűrtöket. Nem meri elhinni, hogy ez a szőlő kacsinatgatott ki odahaza olyan barátságosan a zöld levelek közül. Dehát az már megtette azt a nagy utat, aminek ifjabb Nagy Jankó most indult neki. Az már a miénk, már asszimilálta a város. Már gunyosan mosolyog ifjabb Nagy Jankóra, a falusira. Ámbár hiszen ő is a miénk immár. Lefizette a tandiját s most már tíz hónapig aszfalton fog járni, rendhagyó igékel és más hasonszörű kulturszörnyekkel fog hadakozni. Azt észre sem veszi talán, hogy közben ő is a szőlője sorsára jut, hogy elnyeli őt is a város. Eleinte csak a grádicsok tűnnek el a fejről, a csizmák sem tartanak örökké, a pörge kalap is tönkre megy a verekedésekben s tíz hónap mulva ifjabb Nagy Jánosra már ráhuzta a maga szürke nemzetközi gunyáját a kultúra.

Alig ismer rá az öreg János, mikor bejön érte, hogy hazavigye vakációra. Négy-öt év mulva már urfi lesz a fiad, öreg tanyai polgártárs, gummisarok lesz a cipőjén és rejtett szegyenkezéssel sétál veled az utcákon, izgatja a csizmad kopogása, a pipád füstje, a hegyesre kékent őszbajuszod.

Lázás tavaszi éjszakákon, mikor nem tud az ember aludni az ablakon betóduló akácillattól meg az emlékeitől, talán neked is eszedbe jut, hogy hátha... hátha... Talán mégsem kellett volna elvinni a gyereket. De aztán meg-

a nyári melegtől elernyedett képét. Vidám, jóképű gyerekek, — mit tudják ők még, hogy ügyvédnyomor van, állojális orvoskonkurrencia, rosszul fizetett mérnökök, eladósodott hivatalnokok, elégedetlen tanárok s egyéb veszedelmek, amelyek felé az iskola mindennap közelebb hozza őket!

Leleplezett vezérek.

— A képviselőház ülése. —

Távriai tudósítáa.

Budapest, augusztus 31.

A mai nap, melyen az obstrukció végre ismét szóhoz engedett egy ellenvéleményt, megmutatta, hogy miért fél úgy az ellenzék a szótól. Antal Géza ma felállott a kormánypart padjaiban és visszatérve arra a zártülésbeli jelenetre, amikor őt azért a kifejezésért, hogy megveti az obstrukciót, majd szétszedték, ráolvasta az ellenzék összes vezéreire: Apponyira, Kossuthra, Justhtra a saját szavaikat, melyekkel tavaly a választás idején maguk ítélték el a legsúlyosabban az obstrukciót. Olvasott azonfelül egész rakás olyan idézetet a nevezett vezérek szájából, melyből nyilvánvaló, hogy ők maguk tárgyalták kortesbeszédekben a kormánynak azt a szándékát, hogy a véderőreformot és a létszámemelést beterjeszti. Felolvasta Andrassy levelét a kassaiakhoz, melyben esdve kéri, hogy ne adják oda a mandátumot a Justh-pártnak, mely olyan szerencsétlenségbe döntötte az országot, különösen pedig felolvasta Justhnak egy makói beszédét, melyben az általános egyenlő választói jog ellen dörgött alig három éve, kifejtve a veszélyeket, melyek a nemzetközi szociálisták és a magyar-ellenes nemzetiségek beözönlésével alkotmányos életünket fenyegetik. Idézte Antal a kormányelnök programbeszédéből is azt a részt, mely a katonai költség emelését bejelenti. Ezek a dolgok úgy hatottak, mint a bomba és valósággal elképedést okoztak a baloldalon, mely ezek után nem mondhatja többé, hogy ezt a parlamentet úgy lepte meg a kormány a véderőjavaslatokkal és hogy tehát az obstrukció jogosult.

nyugtatod magadat, hogy így kellett lennie, hadd legyen boldog. Hadd legyen ur — és a tanyai nomád perspektívájából éhes irigységgel képzeld el a város boldogságát. És az idő repül, a fejedet egészen belepi a dér és a fiad már Horatiusból tanulja, hogy beatus ille, qui procul negotiis. Akkor már nem a tied többé. Elragadta a város a nádfedeles kis házak, illa os akácfaik közül, hogy soha többé vissza ne érhesen közétek.

Szmoikingban, meg frakkban fog zsurokra járni, vagy talán azt sem teszi. Modera blazirtságában leszokik arról is, mint a táncról s ott fogja kezdeni az ismeretséget, ahová mi öregek a tánc meg a zsúr után jutottunk. Városi asszony lesz a felesége s az unokáid már emeletes palotában látják meg a napvilágot. Nem fogják érezni ennek a földnek a szívverését, mint ti ott az alacsony házikókban. Rövid életű eszencia-emberek lesznek, gyerekkorukban átessenek azokon a nagy kérdéseken, amik titeket olyan sokáig izgattak. Elemista korukban már osókot rabolnak a mire a gimnáziumba kerülnek, tisztában lesznek avval, hogy a gyerekeket nem a gölya hozza.

A városi ember sűrített életét fogják élni, ideges szippantásokkal kékfüstű cigarettákban veszik be azt a nikotint, amit ti csibukokból szopogattatok le és vizes borotók helyett szines, mérgező italokban az alkoholt. Nappallá teszik az éjszakát, mert mindent el kell végezniük, amit elvégeztek ti, öreg Nagy Jánosok, mindent és még tovább is kell vinniük a vilá-

Részletes tudósításunk a következő:
Elnök: Berzeviczy Albert.
Antal Géza (munkapárti) engedelmet kér, hogy a tárgytól eltérjen.

A Ház az engedélyt megadja.

Antal Géza mindenekelőtt a multkori zárt ülésen az ő személyével összefüggő incidensre tér vissza és kijelenti, hogy sem pártokat, sem személyeket nem akart akkor sérteni és így nem volt indokolt az a felháborodás, amely akkor ellene kitört és nem jogosult az a követelés, hogy ő még egyszer kövesse meg a Házat. Ebben a jelentéktelen incidensben visszatükröződik a koalíció egész politikája. Valamikor a vezényszóért lángba borították az országot, de mihelyt hatalomra kerültek, elfelejtették a vezényszót. A zárt ülésen is kijelentették, hogy többé nem engednek szóhoz senkit, de mégis szóhoz engedtek sokakat. Nem eszik olyan forrón a levest, a hogy főzik.

Az obstrukció ellen a koalíció maga idejében szintén állást foglalt és majdnem megölte a kis balpártot, amely ellenkezni mert. Felolvassa Justh Gyulának 1908-ban Makón tartott egyik beszédét, amelyben a házszabályrevíziót sürgette... (Derűtség jobbról.)

Felkiáltások balról: Az akkor volt. (Derűtség.)

Antal Géza: Justh Gyula képviselőházi elnökségének harmadik évfordulóján egy előtte tisztelgő küldöttségnek azt mondta, hogy „méltozban nem ünnepehetik őt, mint azzal, hogy megszavazzák a házszabályrevíziót.” Justh azt is mondta akkor, hogy mindig ellensége volt az obstrukciónak és a zárt ülésen ő (Antal) szintén csak azt mondta. (Taps és derűtség a jobboldalon.)

Felolvas az 1909-iki választások alkalmával elmondott beszédekéből részleteket, amelyek az obstrukciót elítélték. Így Andrassy Gyulának a kassaiakhoz és Apponyi-nak a jászberényiekhez intézett beszédeit. Andrassy elítélte Justh-ot és az obstrukciót. Apponyi pedig kijelentette, hogy az obstrukció felfordítja az országot és az a függetlenségi szárny, amely az obstrukciót akarja, nem a nemzet érdekét szolgálja. (Taps a baloldalon.)

Fráter Loránd: Nem tudta, milyenek lesznek a választások! (Zaj.)

Justh János: Választás előtt mondta!

Mikosevics Kanut: Ez az! A választás előtt másként beszéltek.

Antal Géza: Azt is mondta akkor Apponyi, hogy soha sem fog olyan parlamentet támogatni, amely a parlament munkáját lehetetlenné teszi. (Derűtség jobbról.) Ép így beszélt Kossuth Ferenc is a ceglédiek előtt. (Derűtség.)

Mikosevics Kanut közbeszól.

got, teremteniök kell. A város boldogsága megnöveli a munkát és megrövidíti az életet.

Öreg Nagy János, te mindent nem látod onnan a fehér-falu tanyai házból. Nem veszed észre, hogy mégis ti vagytok a boldogabbak, nyugodt falusi emberek, akik ráértetek egész életetekben idealisták maradni. Az unokáitok már huszéves korukban mosolyogni fognak azon a sok ragyogó álmon, amik olyan széppé tették számotokra az életet.

Rohannak a csengő vizek elérhetetlen forrásai felé örök vágygál, örök szomjúsággal, virágok bólogatnak mellettök, feléjük sóhajt egy egy szemből, egy hangulatból a nyugalom reménye, de ők nem állanak meg. Belebetegednének a békébe, meghalának a boldogságtól, amelyben nem hisznek és kergetnek mégis az egész életen át.

És ifjabb Nagy Jankó sem sejtí, mikor először alszik el a városi ágyban, hogy most már ha akarna sem szabadulhat el innen. Fogalma sincs róla, hogy a fejlődés törvénye nyilatkozik meg az ő meg a többi ifjabb Nagy János és Kis Páter szomorkás történetében. Az ő fejlődése, amelyik kopott, szürke hűvelyekké érleli az illatozó akácfa-értéket.

És hiába szomorkodunk lázas tavaszi éjszakákon öreg Nagy János meg én, ha eszünkbe jut sok furcsasága, ennek a modera, ziháló életnek. Az akácvirág azért csak lehull és jövőre megint vonatra ül egy hűvös szeptemberi reggelen az öreg Nagy Jánosok serege, hogy beírassa a sok ifjabb Nagy Jankót az I-ső gimnáziumba.

Lovász Márton: Mit fizettek a zentaiak? (Derűtség.)

Elnök csendet kér.

Antal Géza felolvassa Kossuthnak Monoron tartott beszédét, amelyben azt mondta, hogy a magyar nemzet méltóságával nem fér össze az obstrukció. (Taps.)

Felkiáltás jobbról: Éljen Kossuth Ferenc! (Zajos tetszés, taps jobbról.)

Polónyi Géza: Szentelt viz! (Zaj.)

Elnök (csenget): Így nem lehet tanácskozni! Csendet kérek!

Antal Géza: Így beszélt a választások előtt Apponyi, Andrassy és Kossuth és ma titokban az obstrukciót támogatják, mert megbuktak a választáson. (Zajos helyeslés jobbról.) Annak igazolására, hogy a nemzet a választások előtt tudta, hogy a véderőreform milyen nagy terhekkel jár, utal a miniszterelnök beszédére. Felolvassa ezenkívül Apponyinak a jászberényiekhez intézett nyílt leveléből, amelyben figyelmezteti a nemzetet, hogy a Khusa programja milyen nagy áldozatokat kíván a nemzetétől. Megjegyzi, hogy Apponyi Albert ebben a nyílt levelében Khusent politikai ujoncnak nevezi. (Nagy derűtség.)

Abrahám Dezső: Horvát veterán!

Antal Géza idézi Kossuth Ferenc 1910. június 5-ikén mondott beszédének egy részét, amelyben Kossuth figyelmezteti a nemzetet, hogy Héderváry véderőreformja elviselhetetlen terheket ró az országra, nemzeti kárpótítás nélkül. E két beszéddel azt akarja igazolni, hogy a kormány a választásokon a véderőreform megvalósítására is többséget kapott. (Éljenés és taps a jobboldalon.)

Szünet után Antal Géza azt bizonyította, hogy a koalíció alatt 1904-től 1909-ig a katonai kiadások háromszázkilencvenegy millióról hatszázhuszonhárom millióra emelkedtek. A mostani javaslatok sem foglalnak magukban nagyobb tehernövekedést. Az ellenzék összekapcsolja a véderőreformot a választói jog dolgával. Pedig a katonai javaslatokat éppen azért kellene a választói reform előtt elintézni, hogy ezután megtörténhesék az egészséges pártalakulás a választói jog különböző felfogása alapján. Mikor Justh Gyula a Tatterszállban a szociálistáknak szónokolt, elfelejtette egy régebbi beszédét, melyben úgy nyilatkozott, hogy nagyon meg kell fontolni a választói jog dolgát. (Derűtség a jobboldalon.) Justh akkor a miatt is panaszkodott, hogy a munkások nem háromszínű lobogó alatt ünnepelnek s nem a nemzeti himnuszt éneklék. (Nagy derűtség a jobboldalon.) Ez természetellenes pártalakulás.

Felkiáltások a baloldalon: Miért ül együtt Rudnayval? (Állandó zaj.)

Antal Géza: Meggyőződésem, hogy a mostani pártkereteknek minél előbb meg kell szünni, akkor Kossuth, Apponyi és Andrassy is jobban felhasználhatja azt a nagy erkölcsi erőt, amellyel rendelkeznek. Csak így lehet a király és a nemzet közt az egyetértést helyreállítani.

Felkiáltások balról: Olvassa föl a chlopyi parancsot. A nyomort és szenvedést!

Antal Géza: Abban a meggyőződésben van, hogy a katonai javaslatok a nemzetet ismét nagygyá és erőssé teszik s ezért elfogadja a reformot. (Éljenés, helyeslés és taps a jobboldalon.)

Mikosevics Kanut válaszolni akar Lovász-nak arra a közbeszólására, hogy mit üzentek neki Zentáról.

Héderváry Lehel: Meglátjátok, most leteszi a mandátumot! (Nagy derűtség.)

Fráter Loránd: Azt nem teszi. Az nagyon drága volt neki! (Derűtség.)

Mikosevics Kanut: Egy népgyűlés még senkinek sem adott mandátumot s az onnan jövő kritikát visszautasítja.

Justh Gyula személyes kérdésben kijelenti, hogy Antal támadásaira majd valamikor a vita során fog válaszolni. Egyelőre csak annyit állapít meg, hogy politikai pályáján három obstrukcióban vett részt. Az obstrukciót egyetlen esetben helytelenítette, Széll Kálmán alatt az indemnitás tárgyában. Inkonzekvenciát tehát nem lehet a szemére vetni.

Elnök az ülést egynegyed háromkor beakasztotta.

Ujpest zár alatt.

(Kormányintézkedések a kolera miatt.)

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 31.

Sem a fővárosban, sem Ujpesten nem volt ma sem új koleraeset, ami örvendetes bizonyítéka annak, hogy hatóságaink mind a két helyen szigorúan és gyorsan teljesítették a kötelességüket. A belügyminiszter, hogy a fővárost megvédelmezze az esetleges fertőzéstől, bizonytalan időre zárlat alá helyezte Ujpester, ahonnan máától kezdve semmiféle ragályfogó és gyanus tárgyat nem szabad kivinni. Budapesten tegnap két gyanus beteget vittek be a járványkórházba, de mára kiderült, hogy bajuk nem kolera.

(Ujpest — zárlat alatt.)

Radikális rendeletet küldött ma a belügyminiszter Ujpest városának tanácsához Elrendelte a zárlatot a városra, olyan módon, hogy máától kezdve semmiféle, úgynevezett ragályfogó tárgy ki nem vihető Ujpestről. A tilalomra vett tárgyak: a szennyes és ócska ruha, a rongy, a husfélék, zöldség, gyümölcs, hal stb.

Amikor ez a rendelet megérkezett, a város közegészségi ügyosztályának vezetője, Tancos Pál elnöki tanácsos magához kérte az ujpesti kapitányság vezetőjét, Saly rendőrtanácsost s a belügyminiszter rendelete értelmében fölkerlte a határozat fogantatójára. Errehez ötvennégy rendőrrre van szükség s ennek a legénységnek sürgős kivezénylését Koda Dező dr. főkapitánytól fogják kérni.

A zárlat ideje természetesen nincs megállapítva, de valószínű, hogy tíz napig is eltart még akkor is, ha újabb megbetegedés nem történik Ujpest területén. A zárlat különben teljes, mert egy korábbi miniszteri rendelet értelmében Ujpest határán belül a Dunáról semmi árut nem szabad bevinni a városba s onnan sem szabad semmit elszállítani a Ducán.

Tegnap délután megalakult s permanenciában van Ujpesten a járványbizottság, amelynek első intézkedése az volt, hogy a már szeptember 1-ére kibírdetett iskolai beírást egyelőre tíz nappal elhalasztotta. Egy másik intézkedése az volt, hogy a járványfészekben, a Leiner-féle ényvgyárban az üzemet teljesen megszüntette s elrendelte, hogy a gyárból levezető összes szennyvízes csatornákat elzárják, illetőleg befalazzák.

A gyár munkásait, akik a telepen élnek, zárva, a gyár tulajdonosai ételmezik Ujpest városának költségén, valamint azt a huszonhárom embert is a város látja, el élelemmel, akik megfigyelés alatt vannak egy kiürített kisdudóvóban.

Különösen szigorúan őriztetli a város a gyár belső területén levő fertőzött állati hulladékokat és a Duna partján levő anyagkészletet, nehogy elhurcolják. A belügyminisztérium még nem döntött ezeknek az anyagoknak a sorsáról, de valószínű, hogy valamennyit el fogják égetni. Megállapították már, hogy a földolgozásra szánt állati hulladékok, amely a kolera behurcolta, az utóbbi hetekben Bulgáriából, a török határ közeléből, Oroszországból és Trieszten át Milánóból, tehát c-upa koleras helyről kapta a gyár.

Az ujpesti járványkórházban most már csak egy koleras beteg van: Szabó Zsigmond ényvgyári munkás, aki azonban annyira jobban van, hogy ma már föl is kelt. Egy ápoló és egy ápolónő van mellette, továbbá Bellagh Lajos dr. járványorvos, akit a belügyminiszter rendelt Ujpestre. Természetesen ők sem hagyhatják el a járványkórház kapuját s valamennyiük felügyeléséről a város gondoskodik.

(Gyanus betegek a fővárosban.)

Tegnap két gyanus beteget szállítottak be a budapesti járványkórházba. Az egyik Molnár János, aki a Práter-utca 19. számú házában lakott, a másik Kvang Márk, aki Örömvölgy-utcai lakásán lett beteg. A kórházban megállapították, hogy egyik sem koleras beteg; holnap valószínűleg már mind a kettőt kibocsátják.

(Védkezés a kolera ellen.)

A belügyminisztérium egy hatvan lapos füzetben összefoglaltatta a kolera ellen való vé-

dekezés szabályait s ezt a füzetet megküldötte szétesztás végett a törvényhatóságoknak. A hasznos könyvecske mindama intézkedéseket tartalmazza, amelyeket a hatóságoknak kolera-veszedelem idején tenniük kell, külön fejezetben tárgyalja a fertőtlenítést, halottak eltemetését, az orvosi vizsgálatot, a folyókon való egészségügyi szolgálatot s összegezi a koleráról való tudnivalókat.

Ujságírók

a sajtószabadságért.

— A Budapesti Ujságírók Egyesületének közgyűlése. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, augusztus 31.

A Budapesti Ujságírók Egyesülete ma délután 3 órakor folytatta tanácskozását Bródy Lajos dr. elnöke alatt. Purjesz Lajos főtípkár bejelentette, hogy a tegnapi közgyűlés után mindenki, aki egyhangú határozatot óhajtott, arra törekedett, hogy kompromisszum jöjjön létre. Ez sikerült is. Két határozati javaslatot terjeszt be, amelynek pontjai a következők:

1. A Budapesti Ujságírók Egyesülete 1911. évi aug. 30-án és 31-én tartott rendkívüli közgyűlésén a választmány javaslata értelmében A Nap utcai elárúsítási engedélyének megvonásában és a pályaudvarokról való kitiltásában politikai üldözést lát és ezen eljárás alkalmából tiltakozik a gondolat szabad terjesztésének a sajtótörvényvel ellenkező korlátozása ellen és követeli a sérelmes intézkedés hatályon kívül helyezését. 2. A budapesti Ujságírók egyesülete kimondja, hogy a sajtószabadság törvényes biztosítására minden eszközt felhasznál. Kötelességévé teszi a sajtó azon munkásainak, akik parlamenti tagok, hogy teljes erejükkel állandóan munkálkodjanak a sajtószabadság intézményes biztosítása érdekében. Minden sajtóorganumnak és minden ujságírónak kötelességévé teszi, hogy a nevezetes és legégetőbb kérdés napirenden tartásához a maga erejével járuljon hozzá.

A választmány határozata értelmében követeli a közgyűlés. 1. A szabad kolportázst, a sajtótermékek korlátozás nélkül való szabad terjesztését, a közigazgatási és kormányhatóságok minden a szabadterjesztést gátló vagy nehezítő intézkedésének kizárását. 2. Minden egyenlőtlen kormány, avagy hatósági kedvezmény eltörlését a szállítás vagy árusítás terén. 3. A hírlapok postai szállításának olcsóbbá tételét. 4. A hírlapóvadék eltörlését. 5. A sajtóvétségekre vonatkozó anyagi és alaki rendelkezéseknek a sajtószabadság szempontjából való revízióját. 6. A rendőri nyomozások kizárását sajtóügyekben. 7. Hivatalból üldözendő sajtóvétségekben felmentés esetén a kincstárnak a védelem költségeiben való elmarasztalását és kártérítésre való kötelezettségét.

A közgyűlés utasítja a választmányt, hogy az itt kifejtett irányelvek értelmében memorandummal forduljon a törvényhozáshoz.

A határozati javaslat felolvasása után percekig tartó lelkes taps és éljenzés zúgott fel a teremben. Majd Kunffy Zsigmond állott fel szólásra és kijelentette, hogy látva a közgyűlés egyhangú lelkesedését, hozzájárul a kompromisszumos javaslatához, mert fontosnak tartja, hogy az ujságírók egyhangulag foglaljanak állást a sérelmes intézkedések ellen.

Ezután szavazásra került a sor és a közgyűlés valamennyi tagja őt kivételével, elfogadta a javaslatokat.

Miután a rendkívüli közgyűlésnek más tárgya nem volt, Singer Zsigmond indítványára köszönetet szavaztak Bródy Lajosnak a tárgyalás tapintatos és erélyes vezetéseért s ezzel az ülés véget ért.

Mért repül Csermák?

(Tudni valók a repülőnapról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

A lóversenyterén már megkezdődött a munka, amely vasárnapra repülőteret teremt a síma, egyenletes mezőségből. A hátralevő két nap alatt elkészítik a nézőközönség számára szánt helyeket, kitatarozzák a lóversenyteri tribünt, amelyen a páholyok lesznek. Különösen nagy gondot fordít a repülés rendezősége arra, hogy feltűnően elhelyezett feliratokkal intse a közönséget a legesekélyebb mértékben is veszélyessé válható helyeken való tartózkodástól. Természetesen korlátok és sodronykerítések választják majd el a közönséget a repülőter belsején való tartózkodástól, de ezenfelül intő feliratok is szolgálják azt a célt, hogy a levegőben szálló repülőgép alatt senki se járjon. Csermák János ugyan, mint a két napon át bemutatott próbafelzállások mindenkit meggyőztek erről, a legökéleteesebb bizossággal és esodás veszélytelenséggel ura a levegőnek, de ez nem zárja ki az óvintézkedések kötelező végrehajtását. Általában a rendezőség gondoskodott arról, hogy a repülőpályán és a nézőhelyeken teljes és zavartalan rendet tartssanak fenn.

A közönség kényelme érdekében is megtörténik minden intézkedés. Amár az előzetes jegyárusító helyeken máris tömegesen fogynak a belépőjegyek, azért a helyszínen is annyi pénztárt állítanak föl, hogy a tolongás elkerülhető lesz. A repülőterhez közlekedést az autobusz vállalat külön járatok beállításával teszi könnyebbé, a vidékről jövő — az érdeklődés mérvéből ítélve óriásinak ígérkező — közönséget pedig a motorosok különvonatokon szállítják Aradra és vissza. Délután 1 órától fél 7 óráig külön autobuszjárat lesz a repülő térre. A város a szükséghez képest három, esetleg négy autobuszt fog járatni a versenyterre irányuló forgalom lebonyolítására. Az autobuszkok a Szentháromság szobortól a Fejsze utca végéig és vissza fognak közlekedni. A viteldíjak ugyanazok lesznek, mint a lóversenyek alkalmával: egyszeri menet 50 fillér, tur returjegy 80 fillér.

A kitűnő pilóta nem üzletszerű repülő ember. Jómódu, tehetséges ember Csermák, akinek odahaza Csehországban szépen jövedelmező gőzmalma van. Nem kenyérkereset, hanem passzió az, amely repülésre ösztökéli és bravurosnál-bravurosbabb mutatványok véghezvitelére sarkallja.

— Amikor a gépen ülök — mondotta Csermák naiv őszinteséggel — akkor mindig az jár az eszemben, hogy megmutatom: tudok parancsolni a Libelle-nek és úgy mozog vele a levegőben, ahogyan akarok. A motorom megbízható, a gépemet jól ismerem, akaratom erős: ez a titka annak, hogy sok olyat tudok és merek csinálni a levegőben, amit talán senki más.

SPORT.

+ Cárán Zoltán újból lovagol. Nagyváradon szeptember 16. és 17. napján rendezi a Bihar Urlovasok Szövetkezete szokásos, kétnapos őszi meetingjét. A két napon összesen tizenhárom verseny kerül befutásra, közte négy sikverseny négy akadályverseny és négy gátverseny. Minden versenyben urlovasok lovagolhatnak; a futamok összes díjazása 18,000 korona. Külön szenzációja lesz valószínűleg a versenyeknek, hogy az utóbbi évek legjobb és több éven keresztül sampion urlovass, Czarán Zoltán aradmegyei nagybirtokos, aki tavaly az alagi lóversenyeken lovával elesett és súlyos sérüléseket szenvedve sokáig élet-halál közt lebegett, valószínűleg nyeregbe fog szállni Nagyváradon. A szerencsétlenül járt urlovast nemrég felfereste a hivatalos versenykép egyik munkatársa, aki előtt a kitűnő lovas úgy nyilatkozott, hogy egészsége már megengedné a lovaglást, csupán

megnövekedett testsulya miatt nem szállhatott eddig nyeregbe. Most azonban nyeregbe tud venni 70 kilót, vagyis vidéki pályákon már valószínűleg nyeregbe fog szállani.

+ ATE-ATK 2:2. Az Aradi Torna Egyesület és az Aradi Testgyakorlók football csapata ma délután tartotta barátságos mérkőzését az ATK pályáján. Dacára annak, hogy az ATE tíz emberrel és centerhalf nélkül játszott, az ATK pedig három tartalékot állított be az első csapatba, a játék mindvégig izgalmas és szép volt. A két csapat heves tempóban játszott és változatos küzdelem után 2:2 lett az eredmény. Mindkét csapatban kivált a csatásor kitűnő játéka, az ATE-nél pedig feltűnt Durni igazán szép védelme, A játékot Hallandt Jenő (TAK) vezette.

Mennyi adót fizetünk?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Josefovits Katica 20 kor., Wohlfarth Aranka 42 kor., Weisz Kálmáné 66 kor., himzónék. Floruc János bintatulajdonos 69 kor., Steiner Jakab internátustulajdonos 92 kor., Seimid Miklós író 10 kor., Czobor Ottó magániskola 20 kor., Gásza Sándor 19 kor. 20 fill., Zimmermann Ignác 120 kor., Reich Józsefné 213 kor., játékkereskedők. Keszler Izabella magániskolatulajdonos 15 kor., Görös Gizella magántanítónő 32 kor., Aradváros közönségének jeggyártó ipara 50 kor., Faragó Juliánka 10 kor., Radó Izsó 10 kor., Adamovits Arpad 15 kor., Urbán Iván 31 kor., Buzáky Gyula 40 kor., Fényes Dezső 150 kor., jutalomélvezők. Grósz Manó 16 korona, Faragó Károly 3 kor., Bruckner Lajos 1 kor., Károly József 1 kor., hírlapírójutalék. özv. Kozma Sándorné 3 kor., Suhajda Pál 15 kor., Wagner Antal 15 kor., Nyáry Sándor 26 kor., Luffer Antal 30 kor., Grünwald Ferenc 40 kor., ifj. Luffer Antal 40 kor., Ungermann Ádám 42 kor., Gartner Lipót 44 kor., kádárok. Balogh Dávid 85 kor. kályhakesztő, Karsay Fery női kalapüzlet 20 kor., Eberlein József 42 kor., Bittenbinder Konrad 81 kor., kalaposok. Lerik Sándorné 30 kor., Kohn László 119 kor., Szeitz Péter 161 kor., Boznidár Szvetozár 65 kor., kantinosok. Schrodt Lajos 12 kor., Berár Orestie 18 kor., Schauer Pálné 25 kor., Csóthy Mariska 32 kor., káposztaárusok. Stiasznyi Károly 38 kor., Demele Ignác 43 kor., kaptafametszők. Stahl Mózes 13 kor., Kertész Vilmosné 23 kor., Varga János 37 kor., Szilvássy István 45 kor., Frank János 51 kor. 60 fill., Berán Béla 78 kor., kárpitások. Belgrán János 23 kor., Hartmann János 59 kor., kávéházi berendezők. Blázs Jánosné kávé: 114 k, özv. Tanosák Józsefné 6 kor., Zombori Lajosné 11 kor., Ujlaki Péterné 18 kor., Babács Sándorné 23 kor., Arka Istvánné 24 kor., özv. Gebaner Józsefné 27 kor., Komlódi Andrásné 32 kor., Ágoston Antal 35 kor., Acsádi Jánosné 41 kor., Gaál Károlyné 30 kor., kávémérők. Schwarz Gaborné 89 kor., Frenkl Lajosné 93 kor., Tóth Imre 62 kor., Kirschner Ádám 69 kor., Szecsánusky Ilésné 77 kor., Haney Gábor 39 kor., Stern József 17 kor., Grünwald Simon 35 kor., Havancsák József 100 kor., Weisz Márton 106 kor., Kertész Gábor 61 kor., Zajonkovszky János 127 kor., Deutach S. Lipót 133 kor., Geller Samu 158 kor., Blázs Ilk. 54 kor., Tóth István 250 kor., Láng Ferencné 345 kor., Kovács Artur 380 kor., Pöltzl Miksa 336 kor., Fürst János 795 kor. 60 fill. kávések özv. Sándor Jakabné kávékereskedő 168 kor., Kovács Lajosné 22 kor., Tapolcsányi Gizella 35 kor., Dupeza Ferenc 35 kor., Egartner Ignác 50 kor., Szablocky László 62 kor., Hegedüs Gyula 135 kor., kefekötők. Eckert Fülöp 67 kor., Köhl Minály 97 kor., Müller József és fia keimefésülők 293 kor.

Az adókövető bizottság szeptember hó 2 án a kéményseprők, kenyérráros és sütők, kép és útkor kereskedők, képfaragó, kereskedelmi, mű és virágkertészek, virágkereskedők, kézmű és rövidaru kereskedés, kezyü és sérvkötő kereskedő, kezyüs, kihordó, kocsifényező, kocsigyártó, koresmárosok, kimérők III. oszt. kereseti adóját fogja megállapítani, e hónap 3 án pedig kosárfonók és kosárkereskedők, kifőző, kosztadó, katonai kórház élelmező kovácsok és kocsigyárosok, kőművesek, könyvkötők, könyv- és papírkereskedők, kősz. rus és kések, kötélverő, kotel és ponyvakereskedő kövező, kir. közjegyző, kufaró, kuldoni vállalat, lacikonyhás, lakatos és géplakatos, lampakereskedő, laptulajdonos, látászrész, libavágó, limonádó és cu-

korkakesztő, linoleum és vászonkereskedő, lisztkereskedő, lókereskedő, malomtulajdonos, magánkutató, márványcsiszoló, mázó, magánmérnökök III. oszt. kereseti adóját fogja megállapítani.

Hamis bankjegyek az Osztrák-Magyar Bankban.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Eőcs, augusztus 31.

A mai bécsi tőzsdén és különösen pénzügyi körökben nagy izgalmat keltett az az elterjedt hír, hogy az Osztrák-Magyar Bank pénztárába számos hamisított 100 koronás került, melyek oly pontosan voltak utánozva, hogy az eredetitől csak hajszálnyira tértek el s így laikus ember megkülönböztetni nem tudja.

Az ügyre vonatkozólag bécsi munkatársunk kérdést intézett az Osztrák-Magyar Bank egyik vezető emberéhez, aki a következőket mondotta:

— A hír valószínűleg onnan terjedt el, hogy az Osztrák Magyar Bank tegnap indítva érezte magát az összes budapesti és bécsi pénzügyintézetek pénzbeszedő szolgálainak és pénztárosainak valódi és egy Prágából beérkezett hamis százkoronás közti különbséget bemutatni. Kizárólag csak egy ily hamis százkoronás jutott a bankhoz, melyet főpénztárosunk rögtön észrevett. Különb. a hamisítvány nem oly sikerült, mint mondják. Az eredetitől színben és a rajz tekintetében is eltér, de különös ismertető jele, hogy a nőalakot tartalmazó tér ugy a magyar, mint a német oldalon teljesen egyforma, míg a valódi százkoronásoknál eltér egymástól. Aggodalomra egyáltalán nincs ok.

Ezt mondta a főtisztviselő, aki természetesen cáfolni igyekezett azt, mintha több hamis bankjegy került volna a jegybank pénztárába. Más forrásból viszont azt jelentik, hogy több, egyes hamisítványt csempészték be az osztrák magyar bank budapesti és bécsi intézetének pénztárába.

TANÜGY.

(-) A városi női ipariskolában a beiratás e hó 1., 2. és 4. napján eszközöltetik a Hassinger-utcában. Felvétetnek 12 éves s nagyobb leányok, akik az összes gyakorlati kézimunkákban, a varrás, gépvarrásban, továbbá rajz és festésben nyernek alapos oktatást. Évi tandíj 60 korona. Csurgay Iona igazgatónő.

(-) A beiratások a Kessler Izabella-féle I-IV. osztályu magán elemi iskolában szeptember 1 én kezdődnek. Felvilágosítással szívesen szolgál a tulajdonosnő. Eötvös-utca 18. sz. I. em.

(-) Az aradi zenekonzervatóriumban (Szabadság-tér 21.) a beiratások szeptember hó 1-től naponta 9—12 óráig, és délután 3—6-ig tartanak. Tartatnak zongora, hegedű, gordonka, magán és karének, zeneelmélet és össznangzattan, az orsz. m. kir. zeneakadémia tananyaga szerint. A hegedű tanszak új vezetője Karbanek Ferenc a prágai konzervatórium és a híres Sefcik mester iskola végzett művésze. Mütter Müller igazgató. 3836

(-) Deák-Ötthon Aradon, Aulich Lajos-utca 20. a mai kornak, minden tekintetben megfelelő újonnan épült teljesen modern az intézet tágas tan- és hálótermekkel, fürdő helyiségekkel stb. Az intézet vezetője Török Aladár felsőkereskedelmi iskolai tanár. Az intézet felvesz, gimnáziumi, reál, polgári, ipari iskolai, szóval középiskolai tanulókat, vallás felekezeti különbözet nélkül I-ső és II-ik oszt. tanulókat 60 koronáért, III-ik és IV-ik oszt. tanulókat 70 koronáért és felsőbb osztályu tanulókat, akiknek szellemi, tanulmányi, erkölcsi és jellem képzésre kiváló gondot fordít a vezetőség. Felvilágosítással, prospektussal készséggel szolgál, az igazgatóság. 4043

Az aradi várfogház szökevényei.

— Eltűnt fegyverek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Az aradi vár üres kaszárnyaszobáiban, ahonnan hadgyakorlatra vonult a legénység, nincsen, aki izgalommal, vagy izgalom nélkül tárgyalná a tegnap délutáni rabszökést, amely pedig mára komoly és nagy ügygyé növekedett. Nem kisebb dologról van ugyanis szó, mint arról, hogy a várban egy kissé felületesen, gondatlanul őrizhették ezeket a rabkatonákat, ha sikerült nekik világos nappal olyan gyönyörűen megszökni, hogy árkon-bokron tul jártak már, amidőn a várbeliek észrevették a szökést. Teljesen tájékozatlanok ma még az iránt, hogy merre tűnt el a kecskeméti Tóth Demeter és a morva Lauger Péter. Sőt, amint az alábbiakból kitűnik, még az sincsen tisztázva, hogy a szökést hogyan hajtották végre.

Megirtuk, hogy tegnap azt állapította meg a sebtében fogaatosított vizsgálat, hogy a két fegyver, akit a profosz disznók őrzésére küldött föl a sánca, ezzel az alkalommal élve, egy feszítővas és egy kötélrész segítségével jutott ki a várból. Ma aztán kérdőre vonták a profoszt, aki a leghatározottabban állította, hogy ő se Tóthot, se Laugert nem küldte föl a bástyára, nemesak ez alkalommal, hanem azelőtt sem.

— Ugy kell lenni, hogy a két rab a börtönből szökött ki — erősítette a profosz, akire büntetés várakoznék, ha kiderülne, hogy nem volt eléggé elővigyázatos. — Tóth, aki régi rabja az aradi várnak, ismer minden szokást, minden zugot a „Strafaustalt“-ban. Így okoskodta ki azt is, hogy a kora délutáni órákban most, amikor a legénység tulnyomó része távol van, észrevétlenül juthat ki a börtön udvarra, amelyet egy magas fal választ el a bástyára vezető feljárattól. Ezt a falat megmászta a két rab katona, azután felsurrantak a bástyára és a már ismert módon álltak odébb.

Igy beszélt a kihallgatásnál a főfoglár. Kissé kétségessé teszi ezt az előadást az, hogy a szóban forgó fal, amelyen Tóth és társa átmásztak volna, harmadfél méter magas és semmi átmászashoz segítő eszközt nem talált a nyomozás a fal közelében. De még ennek a verzióknak a valósága esetén is nyit kérdés az: hogyan csempészhette be a két rabkatona a feszítővasat és kötelet a fogházba, vagy akár a bástya tetejére is.

Annyi bizonyos, hogy a furfangos Tóth Demeter jól kitervelte a szökés napját. Tegnap egész nap valami másfélutcat napszamos dolgozott a vár bástyáin. A várparancsnokság a magasra nőtt füvet kaszáltatta le. Csupa magyar munkás dolgozott a bástyákon széles magyar gatyában, ingujban. Mi sem volt könnyebb, mint a két fegyvernek a rabruhát letelve alsóruhában odébb állni a várból. Akár a vashidon is keresztül sétálhattak: mindenki napszamosoknak nézte őket. Valószínűbb azonban, hogy nem jöttek át a városba, hanem egyenesen neki vágtak a temesi határnak.

A várparancsnoksághoz ezideig a legcsekélyebb híradás sem érkezett a szökevények felől. Tegnap felkutaták a vár környékét, Aradot, de a polgári hatóságokat csak egészen röviden értesítették a szökésről. Ma végre némileg részletesebb személyleírását küldték szét a két szökevénynek. Az arad és temesmegyei csendőrség valamennyi őrsre megkapta ezt a személyleírást, de a raboknak azért még hirtamva sincsen. Ott bujdosnak valahol a dűlő

utakon, talán már a Bácskában és Tóth Demeter szíve ugyancsak aggodalmasan doboghat: vajjon jobban sikerül-e a harmadik szökése, mint az előző kettő.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Bródy Sándor Szegeden. Szombaton este nyitják meg a szegedi színházat egy érdekes reprizzel. Bródy Sándor *Király idilljeiből* a Fejedelem és Lajos király válik című darabjait adják elő. Az előadás érdekességét emeli, hogy Bródy Sándor Szegedre utazott és darabjának előadása előtt konferanszot tart. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

* Zsentrisszony a színpadon. Tolcsvai Bónis Sándorné, borsodmegyei dúsgazdag családból való urinő a színésznői pályára lépett és Palágyi Lajos miskolci színgazdától szerződött. Hogy miért lépett a művészi pályára, arról a következőket mondta a bájos urinő:

— Hogy miért választottam a színpadot? Hát édes istenem mindenkinek van valami szenvedélye. Az egyik asszony lelki életét kielégíti, ha föltesz egy nagy kalapot, a másikat leköti a gyermek, a harmadik baromfiakat nevel. És ez is ambíció... Az enyém a színpad. Ebben az ambícióban él a lelkem, a tehetségem, amelyben meg van a legfontosabb kellékem: a hang. Nekem nincsenek gyermekeim s inkább befelé való életet éltem. Az önképzés, a hangom iskolázottsága s — amint híres szakértők mondják — kiváltsága olyan alap, amelyen kielégíthetem lelki vágyaimat...

A tavasszal a színészegyesület előtt tett vizsgálója nagy feltűnést keltett tudás és művészet szempontjából, elnagyira, hogy a Népopera és Krecsányi azonnal szerződési ajánlatot tettek neki, de már akkor aláírta volt a Palágyi féle szerződést. Ez egy évre szól s aztán — ki a külföldre!

* A színházi bérlés. Szeptember elején a téli idényre a színházi téli pénztár a bérlés aláírásokra megnyitott. Kéri a bérlők közönséget, hogy helyeik iránt szeptember 10-ig intézkedni sziveskedjenek, az új bérlők pedig a mai naptól már kiválaszthatják az előleges színházi jelentés feltételei szerint helyeiket. A bérlés összeg az idén is három részletben fizetendő. Előleges színházi jelentést bárki kaphat díj nélkül a színházi pénztárban. Színlap-bérlés az egész idényre házhoz hordva 4 korona.

* A Heltai kabaré bucsuelőadását tegnap tartotta meg a közönség élénk érdeklődése mellett. A társulat tagjainak utolsó fellépésük alkalmával osztatlan ovációban volt részük. Heltai Jenő legnagyobb sajnálatára nem bucsuzhatott el az aradi közönségtől, mert betegsége visszatartotta fellépésétől s így be kell érnie azzal, hogy ez uton mondjon köszönetet azért a pártfogásért, amellyel az egész szezonon keresztül támogatták. Heltai minden tudásával odatörökedett, hogy nívós előadásokat produkálhasson társulatával s ez sikerült is, amit a közönség érdeklődése bizonyított.

* Varietté a Központi kerthelyiségében. Ma este bucsuzik a Heltai-kabaré s szombaton már újból megkezdődik a Központi kerthelyiségének lombos fái alatt a vidám élet. Egy elsőrangú artista erőkből és világhírű attrakciókból szervezett varietté-társulat kezdi meg a vendégszerelését. Az orfeumok neves énekesei és táncosai vonulnak be a Központiba, amelyek színpadáról másodikától fogva ugynevezett könnyebb muzsa papjai és papnői teremtenek jókedvet és hangulatot.

* A mozisínház és a közönség. Azok az emberek, akik gyakoribb látogatói a mozisínházaknak, megfigyelhetik, hogy napról napra nagyobb tért szorít magának a kinematográfia. Minden egyes érdekesebb új mozgókép hatalmasabb teszi a mozisínházak közönségét. Ma már a mozgóképek is épen olyan komolyan foglalkoztatják az embereket, nem kivétel az

intellektuális elem sem, mint bármely komoly, nívós színdarab. A mozisínházak publikuma a képek eiméből előre megalkotja magának a véleményét. S különösen nagy judiciummal rendelkezik az aradi közönség, amelynek érzéke van a kinematográfia eseménye iránt. Bizonyosság rá az aradi Apolló színház mai előadásának sikere. Három olyan slágerképet tűzött ki műsorra az Apolló, amely mérífordulási lépésekkel viszi előre a kinematográfiát s amelyek itt Aradon kerültek először a vetítógépbe. Ennek az áldozatkészségnek meg is volt az eredménye, a színház nézőtérén nem tudták elhelyezni a rengeteg közönséget. Holnap, pénteken is a mai szenzációs műsor kerül bemutatásra. 177

* Új műsor az Urániában. Pénteken kilenc fenomenális új mozgóképet mutat be az Uránia színház. Új remek, új élvezetek *Pathé* zsurnáljának utolsó száma válogatott szenzációkat ígér. Egy szarvasvadászat Oroszországban a legszebb sportképek egyike, amit természet után készítettek. *Fogazzarának* a nagy olasz írónak szubtilis finomságú drámája, Az élet őszén mindenkit meg fog lepni cizellált szépségével, erős drámaiságával. A humoros képek élén Bandi, a zseniális kis Abelard vezet. Bandira bízzák a házat és képzelhető, hogy mennyi móka származik abból, ha Bandi őrizi a házat. A gyönyörű új műsorra felhívjuk a közönség külön érdeklődését. 175

A Kossuth-párt szózata a nemzethez.

— Szent a béke. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, augusztus 3.

A Kossuth-párt ma este értekezletet tartott, amely egyrészt a véderő elleni harc, másrészt a választói jog dolgával foglalkozott. A vezéreknek a párt tagjaival folytatott két napos tanácskozása után sikerült kiegyenlíteni azokat az ellentéteket, amelyek a pártot mármár bomlással fenyegették. A ma esti értekezlet egyhanguan elfogadta a pártvezetőség javaslatait. E javaslatok szerint a párt kimondta, hogy a *katonai javaslatok ellen megalkuvás nélkül az eddiginél is fokozottabb erővel folytatja a küzdelmet*, a választói jog dolgában pedig bizottságot küldött ki a párt-program kidolgozására. Az értekezlet kimondta, hogy a parlamentben való harci taktikának időről időre való megállapítását továbbra is a közös vitarendező bizottságra bizza. Az értekezleten Kossuth Ferenc bejelentette, hogy a párt nevében *szózatot intéz a nemzethez*, mely a közvéleményt az aktuális politikai kérdésekről és a párt állásfoglalásáról tájékoztatja.

Részletes tudósításunk itt következik:

A Kossuth párt ma este Kossuth Ferenc elnökletével értekezletet tartott. Ülés elején Sággy Gyula üdvözli Kossuth Ferencet, aki megköszönve az üdvözlést hosszabb beszédet mondott.

— Nem akarom magyarázni — mondotta — a véderőjavaslatok ellen folytatott küzdelmet, de minduntalan észlelhető az a kísérlet, hogy eltereltesék a figyelm a harcra és a harcosok között egyenletlenség támasztassék olyan kérdések előtérbe tolasásával, amelyek még nincsenek is a Ház asztalán. Ezeknek a törökvéseknek ellent kell állni. A véderőjavaslatok ellen egyrészt nemzeti szempontból, másrészt azért kell a legnagyobb erőfeszítéssel küzdeni, mert óriási terhet ró a polgárok vállára. A Kossuth-párt a véderőjavaslatok elleni harcban együtt küzd a többi ellenzékkel anélkül, hogy bármely párttal való egyesülés előtérbe lépett volna.

— Az ország némely helyén a mi küzdelmünk nem találkozik azzal a helyesléssel, amellyel évekket ezelőtt találkozott annak oka az, hogy nem mindnyájan látják tisztán azt a

célt, amelyért küzdünk és sok helyen avval a gyanúval élnek, hogy a véderőjavaslatok ellen folytatott küzdelem a választóreform érdekében folytatott küzdelemnek takarója és támpontja. Ennélfogva szükségesnek tartom, hogy a Kossuth-párt szózatot intézzen a nemzethez.

Kossuth ezután felolvasta a nemzethez intézendő szózat szövegét, amely lényegileg meg egyezik beszédének tartalmával. A szózat rámutat a helytelenül magyarázott felségjogok alapján megtagadott, a nemzet többsége által követelt jogos nemzeti igényekre. Kijelenti, hogy a párt el van tökélve a küzdelmet minden rendelkezésére álló törvényes eszközzel a végsőkig folytatni. Megemlíti, hogy a Kossuth-párt régi hagyományaihoz hiven követeli az általános titkos választójognak oly módon való létesítését, amely a magyar államnak magyar nemzeti jellegét és egészséges és folytonos társadalmi fejlődését demokratikus irányban biztosítja. A párt annak idején arra az álláspontra helyezkedett, amelyet a király is elfogadott, hogy balasztassék el a véderőjavaslat és a vele összefüggő kérdések addig, amíg a nemzeti akarat sokkal szélesebb alapon nyilatkozhatik meg. Ebből az okból is ragaszkodik a párt, hogy a véderőjavaslatok a napirendről levétessenek. De meg az esetben is, ha a választójogi reform a véderőjavaslatok előtt létesülne is, oly véderő reformhoz, amely a nemzet jogos kívánságait nem teljesíti és amely meghaladja a polgárság teherviselő képességét, a párt sohase fog hozzájárulni, sőt ellene minden törvényes eszközzel küzdeni fog.

Szentiványi Árpád elfogadja az elnök indítványát, de már most kijelenti, hogyha a nemzetiségi viszonyokra való tekintet nélkül akarnák létesíteni az általános, titkos választójogot, azt nem fogadná el.

Barabás Béla elfogadja az elnök indítványát, ami azonban egyetlen párttag felfogását se befolyásolhatja a választójog kérdésében.

Lengyel Zoltán a választójog kérdésében a legnagyobb erővel kívánja biztosítani a nemzeti szempontokat. Kossuth Ferenc szóval fel újból ezután indítványozza, küldjön ki az értekezlet egy bizottságot az általa készített választójogi elaborátum tanulmányozására. Kijelenti, egyúttal, hogy a jelenlegi obstrukciót nemcsak szükségesnek tartja, hanem a párt kötelessége is. Többször volt alkalma nyilatkozni, hogy *óvakodni kell, nehogy az obstrukció bevett szokássá váljék*, most azonban kivételes parlamenti fegyver használata szükséges és jogos is.

Baross János kéri a párttagokat, hogy addig, amíg az elaborátumot a párt letárgyalja, a párttagok óvakodjanak a választójog kérdésében a fórumon nyilatkozni.

Apponyi Albert kijelenti, hogy azok, akik az általános titkos egyenlő és községenkénti választójogot hirdetik ahányan vannak, annyiféleképpen magyarázzák azt. Sokkal konkrétabb és politikailag érettebb az a meghatározás, amely a szózatban foglaltatik, hogy t. i. az általános titkos választójogot két szempont megóvásával kell létesíteni. Az egyik a magyar állam nemzeti jellegének, a másik a társadalmi fejlődés folytonosságának biztosításaként.

Barabás Béla kijelenti, hogy úgy befelé, mint kifelé meg kell óvni a párt egységét, mert nem ismer most más célt, mint a véderőjavaslatok megbuktatását.

Désy Zoltánnak az a véleménye, hogy ha a kormánypárt nem látja szükségesnek az ellentéteket eloszlatni a Tisza István ultrakonzervatív és Lukács László meg Székely Ferenc radikális nézetei között, akkor az ellenzéknek se kell szerepét elődiktálnia és felesleges bármiféle utasítást adni a párttagoknak.

Ezután az értekezlet Kossuth Ferenc elnöke közben egyhangulag elfogadta az indítványt.

Sztrájk a teaházban.

— Forronganak a kicsi nők. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31

Joshiwara, a bájos japáni szerelemváros, a mely alacsony házaival, nappal bezárt ablakaikkal és vasrácsos kapuival ott huzódik meg Tokio, Jokahama és a többi japáni város szélén, gyászba borult. Az a gyászos Joshiwara, amelyről az alábbi szerelmes és szivszomorító történetben szó lesz, történetesen a Sorama folyócska kanyargós partjához közel terült el. Teaházaiban bájos kicsi gésák típtek és perdültek táncra a késő éji órákban fölesengő japán zongorahangokra (Mert a japáni teaházakba is zongorát vitt be az átkos civilizáció.)

Mimoza-San és a többi kicsi gésák frissek, mosolygósak és szolgáltrakészek voltak és az egymás közelében sorakozó teaházakban szivesen látott vendég volt a városnak minden polgára a legelőkelőbb daimotól kezdve az utolsó riksagördítő kullig. Természetes — hiszen Japánban is értelmesek az emberek, — hogy egy és ugyanazon teaház gésái nem töltögték a teát csészékbe (ó milyen teák és milyen csészék) egyformán a riksa-kulinak és a daimionak. Régi, a szerelemváros iratlan törvényei között megállapított rend volt, hogy a teaházak rangsor szerint következnek egymás után és a sorban legelő, a városhoz legközelebb található teaházban csak válogatott uri vendégek előtt tárul ki a rácsos kapu és csupán a japáni városka intelligens aranyifjusága feledhetett el mindent, a mi fáj, a kicsi gésák között, csáját és málnaszörpöt szűrösölve (mert a japán teaházakban is kedvenc nemzeti ital: a csája).

Igy volt idáig, de már nem lesz így és épen ez az oka a yorshiwari gyásznak. Az előkelő teaház tulajdonosa szomorúan tapasztalta, hogy a gésák mosolya nem oly kelendő már, mint hajdanában, hogy a barbár nyugadt rossz szokásainak hódítása sem szaporítja eléggé a jövedelmet. A múlt évi bevétel ismét kevesebb! — Itt tenni kell valamit — állapította meg az elszomorodott és legelőkelőbb teaház és maga köré gyűjtötte a kissé álmos gésákat, akik áhitattal várták a tapasztalt hölgy új tanácsait.

— Kedves kicsiny gésák, — szólt hozzájuk komolyan és vészjóslóan az előkelő teaház női gazdája — ezentul más lesz a házirend. Az előkelő urak, a nagyszerű daimionok, a fenkölt lelkű japáni művészek és írók kevés teát és kevés csészét fogyasztanak az utóbbi időben. Elhatároztam tehát, hogy megszüntetem az intelligencia privilégiumát. Végre is, gondoljátok meg leánykám: demokrata világban élünk. Nem szabad válogatni az emberek között. A Sorama partján ödöngő favágó vagy riksakuli ép olyan ember, mint a finom ur és nektek ezentul egyformán kell mosolyogni mindenkire, aki meg tudja fizetni a tea árát . . .

A kicsi gésák finoman ápolt bőre megborrongott és még rózsaszínűre festett körmük és belezáppadt abba a gondolatba, hogy tükrös, selymes, bársnyos, gyönyörű teaházban ne csupa tiszta kimonóba öltözött ur számára viruljanak. A kis gésák összenéztek és elkeveredetten lázongtak a teaházi rabszolgatartó kegyetlen határozata ellen. Annyira lázadoztak, hogy többen kijelentették, hogy nem maradnak tovább a tul-nyilvánosság degradált teaházban, hanem bucsut vesznek a Sorama-parti Tokiótól, Hat finom és szomorú gésa távozott elszántan jobb hazát és jobb házat keresni, ahol még különbséget tesz a teaházak és daimionok és kullik között.

Ez a szokatlan sztrájk most a teaházak szenzációja és ezért borult gyászba a Joshiwara, ahol

féltékenyen őrködnek a gésák az ősi szent szokások felett.

Nem egészen bizonyos, hogy mindez épen Japánban történt-e. Történhetett például — Aradon is.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Achimot megtagadták a parasztjai.

Távirati tudósítás.

Nagyvárad, augusztus 31.

Az elsíratott és már majdnem elfeledett híres-nevezetes parasztvezérnek, Achim L. Andrásnak, egy régi pöre került ma a nagyváradai ítélőtábla elé. A parasztvezér és huszonnégy társa még 1909-ben felebbezést adtak be egy képviselőtestületi határozat ellen. Ebben a felebbezésben élesen kritizálták Tóth László békéscsabai községi segédjegyzőt, aki Achimék ellen rágalmozási pört indított. Néhány héttel Achim halála előtt tárgyalták a pört a gyulai törvényszéken. A tárgyalásra zászlókkal és cigánybandával vonult fel a parasztpárt, amely háromszáz tanut állított a vezérnek és társainak igazolására. Mégis elítélte a törvényszék a vádlottakat négy-négy napi elzárásra átváltoztatható negyven-negyven korona pénzbüntetésre. Felebbezés révén került a pör ma a táblához. A tárgyaláson a csabai parasztpárt ügyvédje kijelentette, hogy kliensei megtagadják Achimmal a közösséget, mert ők nem is tudták, mit irtak alá. Achim erőszakkal kényszerítette őket, hogy felebbezzék meg a képviselőtestület határozatát. A tábla nem fogadta el ezt a védekezést, hanem jóváhagyta a törvényszék ítéletét, csak — a forma kedvéért — Achim ellen szüntette meg az eljárást. Társait vonják felelősségre a parasztvezér támadásáért.

§ Ujabb pör Sulkovszky herceg ellen. Tagányi István dr. a gondnokság alá helyezett Sulkovszky József herceg volt jogtanácsosa a napokban három keresetet nyújtott be a herceg magyarországi és bonni jószágkormányzója, mint ügygondnokok ellen. Tagányi a három keresetben összesen 140,000. korona ügyvédi költséget követel a hercegtől. Az érdekes ügyben október 30-án lesz a perfelvétel.

§ Béke a Márványmenyasszonyban. Sokszor volt már szó arról a rosszul végződött vacsoráról, melyet Oberkamp Rezső volt huszárfőhadnagy a társaságával, két hölgygel és egy barátjával a budai „Márványmenyasszony” vendéglőben költött el. Az említett alkalommal augusztus 5-ének éjjelén, Oberkamp és a kompániája, miután pompásan megvacsoráztak, kocsin atartak távozni. Fiákkert hívtak s közben a vendégek és a vendéglő személyzete közt összeszólalkozás történt, amely csakhamar verekedéssé fajult, állítólag rendőröknek is a szemeláttára. A zajos estét követő napon Oberkamp, akire a személyzet rátámadt, feljelentette Boros Gyula vendéglőst és a pincéereit. Boros és Oberkamp aztán kölcsönös panaszt emeltek egymás ellen. Ma volt ez ügyben a tárgyalás. A felek, az ügyészi vádelejtés után, már békességes hangulatban jelentek meg. A két fél, tisztázván a történeteket, megállapította, hogy akkor, amikor Oberkampot a vendéglő személyzete tetleg inzultálta, maga az üzlet-tulajdonos már nem volt jelen. A támadt zűrzavar közben ugyanis elvitte onnan a felesége. A mai tárgyaláson a vendéglős bocsánatot kért és miután kijelentette, hogy az Oberkampot bántalmazó pincéereket elbocsátotta, Oberkamp visszavonta a panaszát.

§ Uj közjegyző. A m. kir. igazságügyminiszter Hódi Mózes dr. hódmezővásárhelyi gyakorló ügyvédet Szabadkára kir. közjegyzővé nevezte ki.

§ A gróf ur ezresei. Egy aradmegyei szélhámos ügyével foglalkozott ma a budapesti törvényszék. Dehel János székudvari születésű facér pincér Hódmezővásárhelyen, azzal a mesével, hogy egy grófnak megtalálta az elvesztett pénztárcáját, — amelyben száz darab ezer koronás bankó volt, — kérte Szabó Imre vendéglős feleségét és ifjabb Faragó Mihály gazdálkodót, hogy vegyenek tőle száz koronáért ezer koronás bankjegyeket. Mert hát, hogy ő mint rovttmultu ember, fél beváltani a talált ezresek. Ehelyet inkább hajlandó veszteséggel tudadni rajtuk. Szabóné és Faragó gyanusnak találta Dehel eljárását, mire Dehel feljött a fővárosba és itt Hahn János vendéglősnök kínálta az ezresek. Hahn mindjárt látta, hogy szélhámosmal van dolga s a helyiségben tartózkodó Kovács Pál polgári rendőrhöz utasította Dehel, akinek a rendőrt úgy mutatta be, mint egy fővárosi háziur fiát. A rendőr meghallgatta Dehel ajánlatát s ezután letartóztatva bevitte a főkapitányságra, ahol három család kísérletének büntette miatt indult meg az eljárás. A törvényszék ma vonta felelősségre Dehel. Csupán egy család kísérletének vétségében mondotta ki bűnösnek s ezért négy hónapi fogházra ítélte, amelyből három és fél hónapot kitöltöttek vett a vizsgálati fogsággal. A tárgyalás után a vádlottat visszavitték a gyűjtőfogházba, ahol most egy más ügyből kifolyólag szenvedni el a büntetést.

Branyiskónál!

— Közös katonák ünneplik a szabadsághősöket. —

Távirati tudósítás.

Eperjes, augusztus 31.

Gyönyörű, ritka eset, hasonló hozzá alig adódik tiz esztendőben egyszer nálunk. Branyiskó környékén gyakorlatoznak a katonák, a császári és királyi 5. gyalogezred bakái. A nagy manőverre vonulnak föl a csapatok és a szatmári ötös bakák tegnapelőtt indultak Eperjestről Branyiskó felé. Két napi erős menetelés után a szorosban, ahol 1849. február 5-én Guyon Rikárd hős honvédek szuronynyal verték szét a császári sereg erős hadállását, hosszabb pihenőt tartottak. Henneberg József báró, a tiroli származású, de erősen magyarérelmü ezredes, aki a gyakorlatokat vezeti, a nagyszerű történelmi emlékü helyen a tisztikart figyelmessé tette a negyvennyolcas honvédek nagyszerű fegyvertényére, gyönyörű diadalára. Megható beszédet mondott és kegyeletes szavakkal emlékezett meg a hősről és a zseniális vezérről, Guyon Rikárdról. A legénységnek Zágonyi Sámuel százados mondta el a branyiskói csata történetét. Az ünnepség után a katonazenekar a Rákóczi-indulót játszotta és a magyar bakák kipirult arccal századonként tisztelegve vonultak el a szorosban álló emlékmű előtt.

A főlemelő ünnepségnek volt egy szegyenletes, szomorú kis epizódja. Mikor Henneberg ezredes befejezte beszédét, odalovagolt hozzá az ezredparancsnok, szentmiklósi és óvári Pongrátz Henrik ezredes, a jelenlegi korona-ügyész öccse, akiről elég ennyit mondani, hogy egy szót sem tud magyarul.

— Was für eine Rede hast du gehalten? — kérdezte. — Was für eine Denkmal is das da eigentlich? (Micsoda beszédet tartottál, tulajdonképen miféle emlék ez itt?)

És az idegen származású Henneberg báró megtette azt a szivességet a magyar nemes Pongrátz ezredesnek, kitanította rá: ki volt Guyon, kik voltak a negyvennyolcas honvédek.

A könyező Madonna.

(Huszonötezer román várja a csodát.)

— Saját levelezőnkől. —

Szamosujvá, augusztus 31.

Szamosujvartól egy órányira Péterháza, Kis-szék és Boncznyires községeknek-szomszédságában fekszik Mikola nevű kis román község, mely minden évben egyenesen rendkívüli népvándorlásoknak a színhelye. A magyarországi és erdélyi románságnak ez a kis község a Mekkája, hová minden év augusztus 26., 27. és 28. napjain az ország összes románlakta vidékéről, továbbá Romániából, Moldvából és Lengyelországból 25, 30—35, néha negyvenezer emberre menő ember-tömeg ellátogat, hogy vigasztalást és reményt mérítsen ott azokból a csodatételekből, melyeket a fanatizmus kapcsolt a mikolai csodatevő Mária-képhez. A mármarosai széleken élő román és rutén paraszt, akárceak a keleti vagy déli határszélek románsága, sóváran várja minden évben azt a nagy napot, mikor gyalogszerrel, nagy fogadalmak között utra kelhet, hogy odajáruljon a mikolai Mária-kép elé, melytől ezer és ezer ember egyenesen a legnagyobb csodákat követeli.

Szomorú, vigasztalan az ilyen fanatikusokkal megzenfolt bucsunak a látványa. A község külső szélén, ahol a bucsujáró templomhoz vezető hegyi ut kezdődik, látni lehet erőteljes parasztembereket és asszonyokat, amint a sikamlós, sgyagos uton térdepelve csuszának felfelé a templomig, mert ez a fogadalmuk. Mások éhezve és bőjtölve zárandokolnak a szent képig, hogy a várt csoda beteljesedése annál hatásosabb és biztosabb legyen. És így van mind az itt összegyűlt sok ezer ember.

Az idei bucsun, mely augusztus 29-én ért véget, a négy bucsujáró nap alatt megfordulhatott vagy huszonötezer ember.

A mikolai bucsut az a Madonna-kép teremtette meg, melyet jelenleg a kolozsvári piaristák templomában őriznek s minden év Nagyboldogasszony napján, augusztus 15-én, a kolozsvári bucsu napján közszemlére kifüggesztenek. Mikolában ennek a képnek csak a másolata van, de ez a reprodukció nagyobb tömeget vonz mégis magához, mint a kolozsvári akár öt év alatt. A kép legeendője a következő:

Az eredeti (kolozsvári) Mária képet 1861-ben egy Lukács nevű ruthén származású gör. kath. pap festette a szamosujvári járáshoz tartozó Nagy-Iklód községben. Lukácstól megvásárolta a képet egy Kupcsa János nevű román nemes és a mikolai templomnak ajándékozta. A kép maga minden különösebb talentum nélkül való munka. Mária ábrázolja, kezében a kis Jézussal. 1869-ben kezdődik a kép karrierje és szenzációja. Ez évben a Hohenzollern lovasezred Szamosujvárott táborozott, egy századát azonban téli szállásra Mikolába küldöztette. Február 15-én, aztán a legenda szerint a katonák megdöbbenve tapasztalták, hogy a kép sir. Rögtön tudatták e szenzációs eseményt a község Mihály nevű papjával, aki nem tudta megmagyarázni a sirás okát. A katonák jelentették a felfedezést a parancsnokuknak, Vazner János századosnak, ez az ezredesnek, úgy, hogy csakhamar híre ment a könyező mikolai Madonnának. Február 15-től március 12-ig azután a kép majdnem állandóan könyezett és nemsokára Kornis Zeigmond erdélyi gubernátor szentbenedeki kastélyába vitette a képet, a mikolaiak azonban pörölték a képet és a sok versengésnek Kollonits Lipót bitoros úgy vetett véget, hogy a könyező Madonnát a kolozsvári jezsuitáknak adományozta. A jezsuitáktól a piaristák örökölték a képet és azóta az ő birtokukban van.

Az idei bucsujáró napokon vonat, szekér, kocsi, de általában gyalog-alkalmatosság-

gal gyülekezett össze a mikolai bucsu tenger népe a csodatevő Mária-képhez. A bucsusok nagy tömege földhöz ragadt szegény ember, akik hazulról hozott szegényes elemőzsiával és három-négy-öt korona pénzzel indulnak a hosszú utra. Zászlók, egyházi jelvények alatt, rendszeren kisebb csoportokba indulnak. Ezt a zárandok-sereget rendszeren harangszóval fogadják mindenütt és megnyitják számukra a templomokat, hogy ajtatosságukat zavartalanul végezzék.

A Mikola felé vivő utaknak a bucsusokon kívül ilyen alkalommal van egy speciális, mondhatni borzalmasan érdekes közönsége: a koldusok. Az országutak, falvak és vidéki városok szörnyei, rettenetes nyavalyákkal, testi fogyatkozásokkal és fekélyekkel bélyegezve.

A bucsusok aztán a legfantasztikusabb babonák között könyörögnek a könyező Máriához. Betegek, hogy egészséget kapjanak, szegények, hogy vagyonhoz jussanak, leányok, hogy férjhez menjenek, zokogó imák között kéri a csodatevő Mária, hogy segítsen rajtuk, s ha elmúlt az esztendő segítség nélkül, a reménység és tervek abbanmaradásával, a következő esztendőben kezdődik előlről a fáradhatatlan ostrom.

VIDÉK.

Az aradmegyei telefonvonalak átalakítása. Megirtuk, hogy a legkomolyabban folynak már az aradhegyaljai motorosnak villamosvasutá alakításának munkálatai. Ez az átalakítás, amely a vonal mentén nagyobb változásokat hoz, szükségessé teszi a táviró és telefonvezetékek megváltoztatását is. A villamosvasut ugyanis felsővezetékekkel fog közlekedni és a magasáramu felsővezeték a mai elhelyezésű táviródrótokkal könnyen érintkezhetne, ami állandó zavarokat idézne elő a táviró és telefon-szolgálatban. A nagyváradi postaigazgatóság el is határozta a vonalak átalakítását olyképen, hogy azok az építendő villamos felszerelésektől el legyenek szigetelve. Az átalakítás helyszíni bejárását szeptember 10-én tartják meg. A postaigazgatóság megkereste Aradvármegye törvényhatóságát is, hogy képviseltesse magát a bejárásán.

Tolvaj cigányok. Amint már megirtuk, Kisjenőn valóságos kongresszust tartanak a mindenfelől összefogdosott cigányok. A községi fogdát teljesen megtöltötték a Lakatos és Sztojka-familiák sarjai, akiket három hét óta napról napra faggattak a csendőrok különféle betörések és egyéb bűnesetek ügyében. A cigányok természetesen körömszakadtig tagadtak és egy részükre nem is lehetett rábizonyítani semmit, amiért is az ügyészség elrendelte szabadonbocsátásukat. Egy karavánra azonban rábizonyult, hogy ők fosztották ki három hét előtt Grecsny Braze barakonyi 68 éves földmivest. Az öreg román Kisjenőn sertéseket adott el 800 koronáért és épen hazafelé baktatott, amikor az országuton egy cigánycsoport támadta meg. Beverték a fejét, pénzét pedig elrabolták. A tettesek nyomára a gyulai vásárban akadtak, ahol az egyik cégéres sátorban szerdán ugyancsak legénykedett egy 16—17 éves cigány. A csendőrok igazolására szólították és rövidesen kiderítették, hogy Sztojka János a neve és ő követte el a kisjenői rablást. A nyolcszáz koronából alig háromszázat találtak meg nála és cimboráinál, akiket Kisjenőre kísérték. A károsult Grecsny azonban időközben eltűnt, sem Barakonyban, sem másutt nem tudnak az öreg nyomára akadni és így nem szembesíthetik a még egyre tagadó Sztojkával, sem pedig a pénzt nem tudják átadni neki. — Ma azután újabb másfél tucat cigányasszony-nal szaporodott meg a kisjenői fogoly sereg. Ezeket Temesvárról kísérték át, mert az asszonyok hír szerint Kisjenőre adtak találkozózt a karaván férfitagjainak, akiket a Temesrékason elkövetett nagy betöréssel gyanúsítanak.

Elmebajos urinő.

— Egy századosné szerencsétlensége. —

Távirati tudósítás.

Kassa, augusztus 31.

Tragikus eset történt Kassán. Az itteni helyőrség egyik kedvelt tisztjének felesége, — amíg az ura a hadgyakorlatokon volt — megőrült s ebben az állapotában elbolyongott a városon kívül, úgy, hogy a kiküldött detektívek csak hosszas keresés után tudtak ráakadni a szerencsétlen uriaszonyra.

Zsemba György 44-ik gyalogezredbeli százados szép feleségével történt a megható tragédia. Zsemba százados pár héttel ezelőtt eltávozott Kassáról a felsőmagyarországi hadgyakorlatokra, ahová természetesen fiatal szép feleségét nem vihette magával. A rokonok őrizetére bízva hagyta otthon a fiatal asszonyt, aki rendkívül szerette az urát. Férjének noszszas távolléte egészen buskomorrrá tette Zsembánét, aki többször azt mondta hozzátartozóinak, hogy fölkeresi férjét, mert nem bírja ki az egyedüllétet. Hozzátartozói azonban e tervéről lebeszéltek.

Tegnap délután azután a fiatal asszony eltűnt hazulról. Senki sem tudta, mikor és merre távozott és a rokonsága, amikor látta, hogy nem kerül elő — a rendőrségre ment s ott bejelentette a buskomor fiatal asszony eltűnését. Attól félték, hogy a szerencsétlen századosné öngyilkosságot fog bántába elkövetni.

A rendőrség detektíveket küldött ki Zsembáné keresésére, akik tüvé tették érte az egész várost, de csak nem tudtak a nyomára akadni. Miután a városban nem találták, a városon kívül kezdtek keresni. Az egyik detektív azután rá is akadt a szerencsétlen uriaszonyra ma hajnali három órakor a városon kívül lévő téglagyár közelében levő mezőségen. A haja tele volt tűzve mezei virágokkal s ott dalolt és táncolt kint a mezőségen a szép holdvilágos éjszakában. A detektív tapintatosan közeledett a fiatal asszonyhoz, akin az első pillanatra meglátszott, hogy az elméje megháborodott és sikerült neki bevinni a városba. Utközben egyre azt hajtogatta a szánandó szép asszony, hogy ő főhercegnő és rengeteg birtokai vannak, amelyekből egyet mindjárt a kísérő detektívnek adományozott. — Zsembánét egyelőre a kassai kórházban helyezték el, férjét pedig táviratilag értesítették a tragédiáról.

GYÁSZROVAT.

Halálozás. Özvegy Ortutay Béláné e hónap 30-án Mezőkövácsházán 63 éves korában meghalt. Az elhunyt urinő holttestét Aradra szállították és ma délután temették el nagy részvét mellett a családi sírkertben. Halálát kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. — Frits Róbert nyugalmazott táblai tanácselnök neje Endrey Mária 66 éves korában Budapesten elhunyt. Az elhunyt urhölgy sógornője volt Frits Lajos aradi járásbírónak. Előkelő családot beritott gyászba s jólelkű urnó váratlan halála.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetésel osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

HIREK.

Az eltűnt százezrek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Temesvárról jelentik: Fehér Antal vizsgálóbíró elrendelte a biztosítási végrehajtást Sohauer Ignác ellen 16.700 korona, Kornis Izsó ellen 154.000 korona és Gerba Tódor ellen 170.000 korona, összesen tehát 340.700 korona erejéig.

Legutóbbi lapunkban közöltük a Temesvári Hirlapnak ez ügyben írott egyik közleményét, amelyre vonatkozólag a Kornis Testvérek cég a következő levelet intézte hozzánk:

A Temesvári Hirlap egyik legutóbbi száma perfid gyanúsításokat közöl cégünk ellen, azaz a feljelentéssel kapcsolatosan, amelyet Grosz Sándor ügyében tettek. A feljelentésre nézve már nyilatkoztunk, s az eddigi vizsgálat igazolta azon állításunkat, hogy cégünk ellen vád nem emeltetett, és hogy cégünknek semmiben, a miről a feljelentésben szó van, része nem volt. Ami pedig az üzleti tevékenységünkhöz fűzött rosszindulatú megjegyzést illeti, — kérjük a Temesvári Hirlapot, jelölje meg „azokat az aradi köröket” ahol „megkönnyebbülést” okozott a mi üzleti tevékenységünk irányának felderítése. Üzleti tevékenységünkben soha, egyetlen üzletfelünknek panaszra okot nem adtunk, senkit meg nem károsítottunk. Nem igaz, hogy cégünk vagyonára a bűnügyi zárlatot elrendelték volna. Mindennemű eljárásnak nyugodtan nézünk elébe, de tiltakoznunk kell az olyan szándék ellen, amely rosszakaratu, vagy könnyelmű információ alapján, törvényes ítélet, vagy vád nélkül, egy cég tönkretételére törekszik. Kiválótisztelettel Kornis testvérek cég.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: A hőmérséklet súlyedése várható, helyenkint még esővel vagy zivattal. — Távirati prognózis: Hűvösebb, elvélve csapadék, zivatarok. — A hőmérséklet déli 12 órakor 19,1 Celsius fok.

— Kitüntetés: k. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a kereskedelmi főiskolai oktatás terén szerzett érdemeik elismerésül: Kunos Ignác dr. nak, a keleti kereskedelmi akadémia igazgatójának a III. osztályú vaskorona rendet díjmentesen és Strausz Adolfnak, ezen akadémiának tanárának a Ferenc József rend lovagkeresztjét adományozta.

— Kaiser egészségi felügyelő Aradon. Ma Aradra érkezett Kaiser Károly dr. egészségi felügyelő, a belügyminisztérium egészségügyi osztályának tagja. Kaiser dr. kiváló orvos, aki a kolera megakadályozásának módjait nagy szakmerekkel alkalmazta a múlt esztendőben Baranyamegyében, ahol tudvalevőleg a kolera pusztított. A belügyi kormány most kiküldte a vidékre Kaiser drt, hogy ellenőrizze a kolera ellen tett intézkedéseket. A felügyelő az utóbbi hetekben Torontálmegyét járta be, ma pedig Aradra jött s már a mai napon megkezdte az ellenőrzési munkát Prohászka László dr. h. főorvos kíséretében. Több napot tölt Aradon, majd pedig Borsos Béla dr. megyei főorvossal kiutazik a vármegyébe és ott teszi meg a szükséges intézkedéseket a veszedelmes betegség megállítására.

— Egy alezredes balesete. Bécsből jelentik: Pográc alezredes tegnap Lajta Brukban egy katonai gyakorlaton lováról egy akadály átugratása közben leesett s alsó láb-zárcsonttörést szenvedett. Az alezredes a bécsi katonai kórházba szállították. Ma délelőtt Röntgen-sugarakkal megvizsgálták a lábát s megállapították a csonttörést.

— Megkezdődött az orvos-sztrájk. Az aradi munkásbiztosító pénztár orvosai, mint azt előre bejelentették, ma megkezdték a passzív rezisztenciát. Az ambulanciának és a főorvosi hivatalnak kulcsait már délben átadták az igazgatóságának. Az igazgatóság ma este gyűlést tartott, melyen az orvosok részéről Hermann Károly dr. főorvos és Singer János dr. vettek részt. A gyűlésen nem sikerült megállapodásra jutni s így az igazgatóság holnap délelőtt 10 órakor ismét egybegyűl, hogy a teendőket felett határozzon. Meglepetve vették az igazgatóság tagjai tudomásul, hogy az orvosok az általuk legutóbb kezelt pénztári betegek jegyzékét és lakcímeit nem adták át s így, hogy a betegek kezelése egy pillanatra se maradjon el, az igazgatóság egyelőre úgy határozott, hogy holnap reggel minden egyes orvostól külön külön bekérik betegeik jegyzékét.

— A Központi Szálloda átadása. Holnap új tulajdonos fogadja a Központi Kávéház vendégeit. Ma éjszaka ugyanis átadta a szállodát, a kávéházat és az éttermet Rónai A. János az eddigi tulajdonos az üzlet új gazdájának Csermák János volt trancsényi szállodatulajdonosnak. Rónai nemsokára végleg elhagyja Aradot és átveszi a temesvári Lloyd-kávéházat. Remélhető, hogy új lakóhelyén is ép úgy megnyeri a közönség rokonszívét és épen olyan megbecsülésben részesül, mint Aradon.

— Megvont kolportázs engedély. Komáromból jelentik: A vármegye alispánja az egész vármegye területére visszavonta a Nap című újság részére korábban kiadott kolportázs-engedélyt.

— A berlini tőzsde öngyilkosai. Berlinből táviratozzák: Az itteni tőzsdén nagy riadalmat okozott két öngyilkosság, melyet ma reggel követtek el. Előbb annak híre terjedt el, hogy Wiechert, egy kis banknak vezetője, agyonlőtte magát. Wiechert nagy adósságokat hagyott maga után s számos sikkasztást követett el. A másik öngyilkos egy tőzsdedügnök, kinek igen szép jövedelme volt, de az utóbbi időben, dacára annak, hogy ezt a tőzsdetörvények tiltják, spekulációkba fogott, melyek balul ütöttek ki. Szintén horribilis adósságot hagyott hátra.

— Titokzatos öngyilkosság. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Máté Anna varróleány a temetőben öngyilkosságot követett el. Ez ügyben ma váratlan fordulat állott be. A rendőrségnek az a gyanuja, hogy a leány öngyilkosságát Papa József ügyvédi írnok segítette elő, aki jó viszonyban volt a leánnyal. Megállapították, hogy a leány az öngyilkosságot Papa József revolverével követte el, ezért a fiatalembert ma a rendőrség őrizet alá vette és kihallgatta. Papa vallomásaiban azzal védekezett, hogy a leány esténként egyedül szokott hazamenni és ő önvédelmi eszközül gyakran kölcsönözte neki revolverét, a leány öngyilkosszándékáról azonban fogalma se volt. A rendőrség Papa Józsefet kihallgatása után szabadon bocsátotta és az iratokat áttette az ügyész-séghez.

— Méreg a szentelt borban. Rómából jelentik: Adira katániai városkában tegnap a plébános a Margit templomban misét mondott. Alig hogy kiitta a bort áldozás közben a kehelyből, hirtelen görcsöket kapott és eszméletlenül rogyott össze. A plébánost a sekrestyébe vitték, ahol orvosok részestették első segítségben. Az orvosok megállapították, hogy a borba arzénikum és egy kevés sztriknin volt keverve. Sulyo gyanúok alapján a rendőrség letartóztatta Monsignore Flandaka kanonokot, aki régi haragosa volt a plébánosnak.

— Messenger-boy vállalat irodahelyiségeit szeptember 1 én Deák Ferenc-utca 8. szám alá helyezte. A közönség kedvencei, a kitűnő messenger boyok ezentúl éjjel-nappal rendelkezésre állanak. Hívhatók tehát a bayok a 816. számú telefonon a nap bármely szakában szünet nélkül permanenciában vannak a boyok. Ugyancsak a Deák Ferenc-utca 8. szám alatt vannak az Automobil kölcsönző vállalat helyiségei és garázsa. Automobilokat ezentúl éjjel-nappal lehet rendelni a 816. számú telefonon. Permanens-szolgálatot tartanak a sofőrök. Idegen autók számára garázs áll rendelkezésre. 4181

— Az ellopott Mona Liza. Párisból jelentik: A Matin értesülése szerint a newyorki vámgazgató egy jelenleg Európában tartózkodó amerikai műértőt gyanúsít azzal, hogy a Mona Lizát elrabolta. Az illetőnek személyleírását az összes európai és amerikai kikötők rendőrségével közölték. A rendőrség újabb kihallgatásnak vetette alá a Louvre őreit és felügyelőit. Valamennyinek igazolnia kell, hogy a kritikus időben mit csinált és hol tartózkodott.

Párisból jelentik: Ma minisztertanács volt, amely foglalkozott a Mona Liza ellopásának ügyével is. A minisztertanács Homsit a Louvre eddigi igazgató-őrét elmozdította állásától és helyébe Bouialec, eddigi Louvre-i főhivatalnokot nevezte ki.

— Mat család egy szék őltán. Lapunk már több ízben foglalkozott azzal, hogy a Marosparti kis utcák földhöz ragadt szegény lakói, leginkább napszámos cigányok több helyen nemcsak tulzsufolva, hanem valóságos állati módra ólakba laknak. Most a rendőrség ismét egy ilyen szegénység tanyát fedezett föl a Vendel-utcaiban, ahol egy szék őlszerű helyiségben hat család lakik együtt. A helyszínre holnap Prohászka László dr. helyettes főorvos részvételével rendőri bizottság fog kimenni. A bizottság megfogja a lakást vizsgálni és minden valószínűség szerint javaslatot fog tenni a főkapitánynak a szerencsétlenek kiköltetésére.

— Tolvaj tisztviselő. Emlékeztet, hogy a tél folyamán Temesvár egyik előkelő kaszinójában egy temesvári állami tisztviselőt lopáson érték. A példátlan eset akkor nagy feltűnést keltett. De az illetőnek kegyelmet adtak, futni engedték és ma már valahol az ország irásik végében teljesít szolgálatot, csuszik be ismét előkelő körökbe és viselkedik talán ugyan-ugyan, ahogyan Temesváron viselkedett. Ehez az esethez hasonló eset történt nemrégiben ugyan-csak Temesváron. Névről, tényállásról ezuttal sem lehet szó, mert az érdekeltek, a tanúk ismét kegyelmet adtak az illetőnek és ez sietett áthelyeztetni magát Temesvárról. Az eset ezuttal is Temesvár egyik előkelő, de másik kaszinójában történt, még pedig egy uri allűrökkel fellépő, de úgy látszik, igen alacsony lelkületű tisztviselővel, akinek viselkedését hosszabb idő óta gyanusnak találván, a kaszinó többi tagjai megfigyelték. A megfigyelésnek az a szenzációs eredménye lett, megállapították, hogy az illető megdézsmálta a kaszinó több tagjának a pénztárcáját. Hogy miként folyt le a leleplezés drámai jelenete, azt természetesen és érthető módon titkolják, de annyi bizonyos, hogy a leleplezés megtörtént. Az önmagáról megfélekedett tisztviselő ma már nincs Temesváron, sietve távozott egy másik városba.

— Tűzek Aradmegyében. Tegnap délután — mint tudósítónk jelenti — tűz pusztított Bohus László báró földvári pusztáján. A tűz egyik istálló belsejében ütött ki és mire észrevették, már annyira elharapózott, hogy az istállóba nem lehetett behatolni és a benn levő négy ló ott égett. — Cselény községben is volt az elmúlt éjjel nagyobb tűz. Egy tanya égett le a behordott gaboná és széna jórészeivel együtt.

— Lyoni francia tanítónő órákat ad jutányos áron, esti órákra is vállalkozik. M. L. Vincent. Közép-utca 25/a. 3964

— Gyilkosságra bujtató községi előjárás. Mintegy három hónap előtt meggyilkolták a zalamegyei Belatino melletti Zsidahegy koresmárosát, Kerescsár Istvánt. A csendőrség hosszas nyomozás után kiderítette a gyilkost Pórs János zsidahegy-i lakos személyében, aki a koresmárosnak haragosa volt. Pórs János, a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy a gyilkosságot vejsenek, Koczén Ivánnak felbujtására követte el, aki 300 koronát ígért neki, ha a vendéglőst elteszi láb alól. Koczén eleinte makacsul tagadott, végre azonban magába szállt és szenzációs vallomást tett. Elmondotta, hogy nem ő egyedül bujtotta fel Pórs Ferencet, hanem mások is rábázták a gyilkosságra. Koczén a többi felbujtót is sorra megnevezte és pedig Kerescsár János, zsidahegy-i községbíró, a meggyilkolt vendéglős bátyját és Csarni János, Antalics Péter, Christ István, Koczén Miklós zsidahegy-i községi előjárókat akik már régóta haragudtak az áldozatra. A zalaegerszegi törvényszék vizsgálóbírója hat csendőrrel kiszállt Zsidahegyre a gyanúsítottakat kihallgatás után letartóztatta.

— A Fehér Kereszt-kávéház új berendezéséről írott tudósításunkhoz pótlólag megemlítjük, hogy az izléses világítási felszerelést Diamant Ferenc aradi jóhírnevű iparos végezte.

— Gyermekkosci gyári raktár. Aradon. Gyermekkosci a legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban Fischer Simon Nagyaruházában Arad, Szabadság-tér 12. sz. alatt kaphatók. Minden egyes kosci a legújabb divat szerint, a lepraktikusabb módon van kiállítva. Az árak már 10 kor. tól kezdődnek, egészen 150 koronáig. 4199

— Nők forradalma a drágaság ellen. Párisból jelentik: Ma ismét több helyen zajlottak le zajos női tüntetések az élelmiszerek horribilis drágasága ellen. Dousi kis városkában kora reggel 1500 högy és szakácsnő vonult ki a piacra, ahol a kofák rendőri és katonai fedezet alatt várták a történendőket. A nők elszánt csapat a drágaság dacára is megtámadta a kofákat. Csunya verekedés támadt, amelyben végül is a kofák buzták a rövidebbet és az ütlegek hatása alatt olcsóbban adták az élelmicikkeket. A hölgyek nem érték be ezzel az eredménnyel, hanem a pékboltok elé indultak és a nyitva levők kirakatát betörték. A legtöbb pék azonban előre sejtette a történendőket és üzletét lezárva, elbujt. — Hasonló tüntetés volt Aniche városkában, ahol a vágóhid elé vonultak az asszonyok és a marhát hozó mézszárosokat a földreterpték, ütlegelték és arra kényszerítették, hogy ott nyomban kimérjék a húst, még pedig különként egy frankért.

— Bűvészeti előadás a Baross parki kioszk teraszán. Szombaton, szeptember hó 2-án és vasárnap szeptember hó 3-án a Baross park kioszk teraszán Alapy Bey (Stampfl Gusztáv) a világhírű bűvész, a magyar bűvészek nevezte és leánya Ilonka, aki pár hét előtt Budapesten első fel lépte alkalmával feltűnést okozott, nagy előadást foglalt tartani a bűvészeti, illuzis, spiritizmus, hypnotizmus és suggestis köréből válogatott mutatványokkal. Az előadás kezdete 7 órakor. Belépti díj nincsen.

— Polgári leány és felsőbb leányiskola növendékek. Az igazgatóság által előírt tankönyveket ugyan, vagy kevésbé használt állapotban félárban Aradon Ingusz I. és fia cégnél szerezzék be. 4099

— Főgimnázium és főreáliskolai növendékek. Az igazgatóság által előírt tankönyveket legcélsebb, ha Ingusz I. és Fia-cégnél szerzik be, hol kevésbé használt könyvek félárban is kaphatók. 4098

— Felső kereskedelmi iskolai növendékek. Az igazgatóság által előírt tankönyveket ugyan, valamint kevésbé használt állapotban félárban Ingusz I. és fia cégnél szerezzék be. 4100

— Minden tanuló saját arcképével kaphatja tankönyveit vászon szabadalmazott kötésben árfelemelés nélkül, ha Ingusz I. és Fia-cégnél vásárolja. 4097

— Életunt cselédleány. Szabó Riza 22 éves cselédleány, aki Schwartz Zsigmond kereskedőnél szolgált, ma délelőtt 11 óra tájban öngyilkossági szándékából marólug és gyufaoldat keveréket ivott. Könnyebb sérülésével a mentők a kórházba szállították.

— Szeptember elsején kezdődik Fischer Simon Nagyaruházában Arad, Szabadság-tér 12. sz., az olcsó szeria eladás. Iskolásgyermekek részére való árucikkek különösen figyelemre méltók. 4180

— Arad látványossága! Kellemes mozzanatként említiük fel, hogy városunk szép korzója egy előkelőbb zsánerű új és modernül berendezett óra, ékszer és ezüstnemű üzlettel gyarapodott, kinek tulajdonosa, névszerint Igaz Sándor, már eddig is városunkban 10 évi ittlétével e téren szerzett prakszisa folytán jóhírnevet szerzett, úgy hogy vevőkörének bizalmát kiérdemelve mindenkit legjobban kielégíthet Ajánljuk azért őt a nagyközönség szives figyelmébe. 3864.

— Iskola idény beálltával t. szülők figyelmébe ajánljuk Hegedüs Gyula céget, Aradon, Andrássy tér 15., hol mindenféle toilet cikkek u. m. ruha, haj, fogkefe, fésű árak, szappanok, fogporok, paszták, intézeti kasetták, flotirozó dolgok, bőrárak és iskolai táskák nagy választékban és olcsón kaphatók. 3946

— Felső kereskedelmi növendékek a hivatalos jegyzékben előírt tankönyveket ugyan, Kerpel Izsó-cégnél szerezzék be. 4142

— Félárban szerezzék be a felső kereskedelmi iskola növendékei tankönyveiket az igazgatóság által előírt, új kiadásokban és kevésbé használt állapotban Kerpel Izsó-cégnél. 4142

— A bűvészet csodái. Van-e aki nem ismerne Balthazar mesternek a bűvészet világra szóló különlegességével nevét és produkcióit? Azt lehet mondani, hogy a bűvészkedés nagy mestere és mutatványainak gazdagsága és mindig változó újdonságai a közönség osztatlan bámulatát biztosítják számára mindenhol. Különösen érdekességet képez mostani két előadása, melyeket a Nyári Szinkörben fog előadni szombaton, f. hó 2-án és vasárnap 3-án este 8 órakor elsőrendű zenekar kíséretével, ezáltal teljesen új, eddig itt még soha nem látott mutatványokkal fogja bámulatba ejteni a közönséget. Ezen produkciókat Balthazar oly fényesen és nagy technikai készűléssel adja elő, hogy ezekkel és ezeket érő felszereléseivel egyedül áll. Szébb produkciói közül az Aladin csodalámpája, amelyben egy közel egy méteres égőlámpa megjelen és újra eltűnik a közönség szeméi előtt csodálatos módon, továbbá székek sokszorosítása, Tell Vilmos mester lövése, az ördög pilulái és az ébresztő órákkal produkált tüneményre hívjuk fel a közönség figyelmét. Jegyek már előre válthatók mindennap a téli színház pánztáránál.

— Félárban kaphatók kevésbé használt, legújabb kiadásu, bekötött tankönyvek úgy a gimnázium, mint a reál-, kereskedelmi-, tanítóképző-, felsőbb leány- és polgári iskolák részére. Új tankönyveknél a kötés saját árban számítatik. Az összes előírt tanszerek csakis legjobb minőségben jutányosan szerezzék be Krausz Paulia-cégnél, színházépület. 4155

— Fa- és fémiskolai növendékek az igazgatóság által előírt rajz- és írószereket Ingusz I. és fia cégnél szerezzék be. 4101

— Szülők figyelmébe ajánlom aradi cipészek által készített legjobb gyermekcipőmet. Purjesz Lázár, az Apollo mozi mellett. 4158

— Kávéház megnyitás. A teljesen újonnan felszerelt fényesen berendezett „Fehér Kereszt”-kávéházat, szeptember 1-én Gyurkovits András 18 tagu jóhírnevű zenekarának közreműködése mellett, ünnepélyesen megnyitom. Amidőn magam továbbra is a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlom, maradtam kiváló tisztelettel: Braun Gusztáv. 4145

— Iskola beiratás és a vidékiek. Arad és vidéke közönsége előtt már ismeretes, hogy a beiratás alkalmával a gyermekeink részére a teljes iskola szükséglet a legjobban beszereszhető Fischer Simon Nagy Áruházában Aradon, Szabadság-téren 12. sz. alatt. Az áruházba megérkeztek nagy választékban iskolatáskák, tolitartók, könyvszűjők, gyermek-fehérműk, kalapok, sapkák, esőernyők, harisnyák, zsebkezdők, erszények és minden elképzelhető tárgy, amelyek iskolásgyermekek részére szükségességek. Felesleges említeni, hogy a szigorú szolid kiszolgálás és a rendkívül olcsó árak kizárólag minden más versenyképességet, amely elvnek a Nagy Áruház tulajdonos köszönheti, hogy az aradi és vidéki vevőközönség oly előszeretettel tömegesen keresi fel a Nagy Áruházat. Az ingyen ezüst óra kedvezmény 30 koronán felüli, egyszeri bevásárolásnál az iskolabeiratásnál érvényes. 4084

— Legtöbb kényelmet az iskolakönyvek beszerzésénél Kerpel Izsó könyvkereskedése nyújtja az által, hogy a város e legtágasabb és már óriási méreteinél fogva is látványosság-számba menő impozáns, nagy üzlethelyisége kikerülhetővé teszi a fullasztó hőiségben való, néha órákig tartó szorongást és várakozást. Megfelelő számú megbízható kisegítő személyzet folytán pedig bárki 5–10 perc alatt kényelmesen elintézheti könyvbeszerzési szükségletét. 4144

— Használt iskolakönyvek félárban. Használt, de jó állapotú, tiszta, legújabb kiadásu, bekötött tankönyvek az új iskolaidényre félárban kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében. E cég az előző év tankönyveit méltányos áron átvesszi. 3071

— Francia ilkörk legbiztosabb készítéséről — háttalag — a ilkörkroma 1 füveg 60 fillér — ojték és Weisznál. 4501

TARKASÁGOK.

(A milliomos lelkiállapota.) Egyik aradi „milliomos”, aki fukarságáról is közismert, panaszkodik az utcan ismerősének. Mielőtt tovább mennénk, meg kell állapítani, hogy a „milliomot” nem kell nagyon szigorúan venni. Ebben a boldog városban, akinek 10 koronája van, az „jól szituált” ember, 50 korona a zsebben „vagyonos”. Akinek 100 koronája van, az már „pénzcsoport” és grümdol. A „milliomos” azonban mégis vagyonos ember, habár a milliótól még messze áll. Az ismerős halálmegvetéssel csatlakozott hozzá, „megvágás.” célszattal. Az ismert recipe szerint a milliomos védekezésül panaszkodni kezd.

— Hidd el barátom, a pénz nem hoz boldogságot. Gyakran vannak olyan óráim, hogy legutolsó szolgálommal is szívesen cserélnék.

Az ismerős káserű mosollyal felel:

— Igen, igen. Különösen most, hogy kereseti adót kell fizetni!

(A jó étel.) Egyik aradmegyei nagybirtokos az aratáshoz tót munkásokat hozatott. Az étel ellen azonban, amelyet az uradalom szakácsnéje főzött számukra, még az edzett tót gyomor is tiltakozott. A zugolódás nem járt eredménnyel. A munkások végre megunták a dolgot. Így történt, hogy egy nap a szakácsné a csajkával a kezében

INGYEN ISKOLAKÖNYVEIT

KAP 12 DARAB SAJÁT FELVÉTELŰ VILLANY-FÉNYKÉPES LEVELEZŐ-LAPOT, HA

ÉS IRÓSZEREIT MÁR 8–10 KORONA ÉRTÉKBEN
! DÉCSI GÉZA ÚJ KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN (FORRAY-U.) VÁSÁROLJA ÚJ BEKÖTÉSŰ TANKÖNYVEK FÉLÁRBAN. 9832

Maidt és Schrodt

Arad, Andrásy-tér 17.

(Reinhart-hám.)

Férfi kelengye óriási választékban.
Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 30 keronától. 2168
Intézeti flu kelengyek dus választékban.
Szabott árak! — Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 789

ijedten szaladt a kastélyba. A tót munkások kergették. Az uraság megjelenése némileg lecsillapította a tömeget.

— Mi történt? — kérdezte.

— Ezek a gazemberek — felelt a szakácsné — nem akarják megenni a krumpli levest, pedig ma különösen jó!

A földesúr, hogy jó példával járjon elő, hálmegvetéssel a csajkához nyúlt s negyehезen lenyelt vagy három kanálnyi a gyanus színű állítólagos krumplilevesből. Azután ráfordult az aratókra.

— Mit akartok ti gazemberek! Hisz ez a leves hitünd, ilyen még én se eszem mindennap!

Az elismerő kritika felderítette a szakácsnő arcát. Diadalittasan kiáltott fel:

— Hát még ha akkor kóstolta volna meg az ur, mielőtt ezek a gazemberek teleköpködtek.

(Miről nevezetes Weimar?) Egy aradi arriember mesélte az alábbi kis apróságot.

— A nyáron Németországon utaztam keresztül. A D. vonat kényelmes másodosztályú fülkéjében utam javarészt egy porosz katonatiszt családjával tettem meg. A katonatiszt kilenc éves fiának kis fia folyton az állomások nevei fölül kérdezősködött s arról, hogy mit lehet ott látni. Egyszerre megszólalt.

— Papa, milyen állomás jön most?

— A legközelebbi állomás Weimar?

— Mi az papa, város, vagy falu? — kérdezte a fiu, aki persze még nem ismerhette ennek az irodalmi és művészeti emlékekkel telt városnak a nevét.

— Az egy város fiam.

— Miről híres, mit lehet ott látni?

— Weimarban állomásozik a 94. gyalogezred első zászlóalja.

VÁROS ÉS MEGYE.

A Ferenc József városrész rendezése. A belügyminiszter ma a városhoz leiratot intézett, amelyben értesíti, hogy a Ferenc József városrész rendezésére vonatkozó terveket jóvá hagyta.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

November. Sikerült versek.
Sz. Gy. Jó.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Rosner és Faludy felebvezése. Budapestről jelentik: Pont az utolsó napon, ma déli tizenegy órakor adták be felebvezésüket a tőzsdetanácsoshoz Rosner Dávid és Faludi Ferenc. Külön-külön. Rosner képviseletében Virág Mór dr. ügyvéd adta be a kérvényt, míg Faludit Gál Jenő dr. képviseli. A beadványokban a két cégtag védekezik azok ellen a vádak ellen, amelyeket a fegyelmi bizottság megállapított és igazolni próbálja eljárását. A két társ egyben vádakhoz föl egymás ellen, mindegyik a másikat okolja. A tőzsdetanácsos még nem

hívták össze ülésre. Beavatott börzei körökben az a vélemény, hogy a tanács nem fogja dezavualni a bizottság ítéletét.

— Fatröszt? Különös törekvések ébrednek a faüzletben. Arról van szó, hogy miután néhány fakartell már boldogítja a magyar ipart és kereskedelmet, most ezeket az érdekszövetéseket egy kalap alá trösztte boronálgatják össze. Most folyik a munka nagy titokban, mert persze az a cél, hogy egységes taktikával emelhessek az árakat a különböző fakartellek. És ha a föllendült építkezési kedvet az újdonsült tröszt is igyekszik majd leszűretelni, úgy a famagnások lelkén fog száradni az, hogy — például — még jobban megdrágul majd a lakás.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 31.

Kínálat mérsékelte, vételkedv gyenge, 20 ezer mm. 10—15 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 fillérként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1911. októberre	11.49—11.50	11.56—11.57
Buza 1912. áprilisra	11.72	11.73 11.80—11.81
Rozs 1911. októberre	9.85—9.86	9.5 9.96
Tengeri 1912. májusra	8.09—8.10	8.08—8.09
Zab 1911. októberre	8.82—8.83	8.87—8.88

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Augusztus 31.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	111.50
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	91.05
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀	80.35
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀₀	92.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeregménysorsjegy kölcsön	218.—
Tiszazsáb. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Oszták járadék papírban	92.2)
Oszták járadék ezüstbe	95.90
Oszták járadék aranyban	116.—
Oszták koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀	92.10
1880. évi osztrák államsorsjegy	157.—
Oszták-magyar bankrészvény	19.75
Magyar hitelbank-részvény	81.50
Oszták hitelintézeti részvény	654.50
Oszt.-magy.-államvasuti részvény	744.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.04
Német birodalmi márka	117.40
London vista	240.37 ¹ / ₂
Páris vista	95.15
20 márkás arany	28.50

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. augusztus 31.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	10.80—10.85
77	10.85—10.90
78	10.95—11.00
79	11.00—11.05
80	11.05—11.10

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.55—10.60
Rozs	8.80—8.90
Arpa	8.30—8.40
Zab	8.20—8.25
Tengeri	8.20—8.25

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1911. szeptember 1-én:

1. Vakok munkája. Tanulságos. — 2. Az anya ajándéka. Amerikai dráma. — 3. En csak nőmmel biciklizem. Vígjáték. — 4. A husvétitójás. Színesített felvétel. — 5. Struc tenyésztés Afrikában. Term. színesített felvétel. — 6. A ravasz Lemke. Bohózat. — 7. Parasztleányból opera-díva. Színesített előadás. — 8. Nauk csizmái. Kacagtató.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-6 hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsört ingyen kapni a jegyzedőknél.

URANIA

szépművészeti színház.

(Béni Simonovics utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma pénteken 1911. szeptember 1.

1. Alarcosbál. — 2. Pathé Journal. — 3. Bradánó hercegnő. Dráma. — 4. Totté soványodni akar. Komikus. — 5. Károly harci emlékei. — 6. Cukorgyártás. Természettud. — 7. Az élet őszén. Dráma. — 8. Mikor Bandika örzi a házat. Humoros. — 9. Szarvasvadászat Oroszországban. Látványosság.

Előadások d. e. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

NYILTTÉR.*

Gyászjelentés.

Fájdalommal értesitem az összes rokonsáimat és ismerőseket, hogy anyám elhunyt.

Auerbach Hermanné.

MEGNYILT

Arad, Szabadság-tér 18.

Szülők és gyámok szives figyelmébe ajánlom iskola beiratási időny alkalmából dus választékú fiu- és gyermekruha nagyraktáramat

Braun M.

ARAD, József főherceg-ut 3.

Arad-csanádi Takarékpénztár-palota, a Kossuth-szoborral szemben.)

Olcsó árak és szolid kiszolgálás.

uri szabóság, férfi és fiu ruhaáruház

Uj uri szabó-üzlet megnyitás!**Gianotti Nándor**

:::Arad, Deák Ferencz-utca 8. :::

A legmodernebb igényeknek megfelelő **uriszabó-üzletet** nyitottam, hol midennemű izléses és olcsó ruhák a legrövidebb idő alatt készítettnek, u. m.: szalon, sport, katonai és diszmagyar ruhák. Szakképzettségem folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeknek megfelelhettek. Ezen előnyös kiszolgálásra való tekintettel kérem a n. é. közönség szives pártfogását, kiváló tisztelettel

Gianotti Nándor, polgári és egyenruha szabó. 3075

Saját magának
ellensége az,

aki drágán vásárol, mikor ugyan-
azt 30%-al olcsóbban kaphatja

Varga József

asztalosmesternél 4113

Arad, Kápolna-utca 6/b. sz. a.

ahol a legizlésesebb bu-
torok vannak raktáron.

Uj szobafestő és má-
zóló-műhely!

Értesítjük a n. é. közönséget,
hogy Arad, E. Választó-utca 56.
szám alatt 3381

szobafestő és mázóló-
műhelyt nyitottunk.

Elvállalunk minden e szak-
mába vágó munkákat legizlése-
sebb kivitelben, legjutányosabb
árakban. Költségvetéssel és min-
tákkal készséggel, díjmentesen
szolgálunk. Vidéki munkákat ár-
különbség nélkül fogadunk el.

Poloskairtást díjtalanul végzünk.

Szives megbízásukat kérve, ma-
radunk kiváló tisztelettel

Molnár Testvérek.**Akar ön sok pénzt!**

megtakarítani, úgy okvetlen szerezze be cipő, kalap és
uridivat cikkekben szükségletét

KORÁNYI-nál

:: a Szabadság-téren. :: 4076

A beiratáshoz

vidékről érkező i. t. szülőket értesitem, hogy előre-
haladott saison miatt,

25.000 pár cipő

kalap és uridivatcikkek hallatlan olcsó

árban kerülnek eladásra.

Használja fel e ritka alkalmat és
győződjön meg, mely pénzébe nem
kerül. !! Szenzációs kedvezmény !!

Ingyen javítom a nálam vásárolt cipőket.**Értesítés.**

Van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy a Szent Pál-
utca 2. szám alatti

kóser vendéglőt

átvettem és azt **orthodox**
kóserre rendeztem be. Főtörök-
vésem, hogy igen tisztelt vendé-
geimet izletes jó házikosztommal
és elsőrendű italaimmel legjobban
kielégítek. — Abonnenseket házon
kívülre is elfogadok. — Kóser liba-
zsír-beöntést megrendelésre esz-
közölök. 4114

Szives pártfogást kérve, mara-
dok kitűnő tisztelettel

Rosner Zsigmond.**SCHUBAUER J.**

RUGGYANTABÉLYEGZŐ ÉS VÉSNÖKI MŰTERME

ARAD, Salacz-u. 3. sz.

Monogramm-, czimer- és írásvésé-
sek. acél- réz- és ruggyanta-bélyeg-
zők. pecsétcímerek, stancák, zászló-
szegyek, egyleti- és sportjelvények,
művészies kivitelek. Számozógépek,
keletbélyegzők. „Perfekt” kézi nyom-
dák, fémsablonok és dombornyomó-
sajtók raktára. 4157

Uj üzlet! Városi és megyei telefon 855. Uj üzlet!

A legelegánsabb női és leányka felöltők
szigoruan szabott árak mellett feltűnő
olcsón szerezhetők be

György Menyhért és Társa

ujjonnan megnyitott áruházában

Arad, Andrássy-tér 8.

A Minorita templom bejáratával szemben.

Kérjük választékunk megtekintését vételkényszer nélkül.

Ezen rovatban minden más egy-
másról belkötésnek ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József t. 22.
Kiadóhivatali telefon: 184. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utjának küldésük — a szerkesztő a levegő útján — vagy levélbútyokokon. Tudakozásaim a hirdetésre mindenkor küldendő levélbeli megkeresésnek, (a jelzés leveleket kivéve) felvételükkel azonnal a kiadóhivatal, és esetben, válaszbútyog csatolással. Az apróhirdetők díja a sorok száma szerint mértékező. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 5 fillér. A legkisebb hirdetés 20 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt sorok a kiadóhivatalban előzetesen megbeszélendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali hivatalos díjtalanul megbeszélendő. HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

Zálogházból

váltott arany, ezüst- és
gyémánt-árakat vesz és el-
ad **Farkas Streicher**
Arad, Tökölly-tér 1. 2074

LEVELEZÉS.

Idősebb ur

állandó pártfogását keresi barna
mollett urinó. 28. jelgére főposta
poste-restante. 4165

Egy kísérlet

ellegendő hozzá, hogy a „Mimosa”-
tej-crém csodás arczfinomító hatá-
sáról meggyőződjön. Egy tégely ára
1 korona. Egy drb. szappan 70
fillér. Hánzu Nestor, Vöröskereszt
Drogeria. 3621

„Jogász”

„Barna 2028”

„Fekete szemű”

Leveleiket kézhez vettem. Kettő-
jűknek gépirásos sorai, egyikük-
nek meg éppen kérelmet írt levele
nem sejteti azt amit én keresek.
Isten Önökkel. Üdvözlettel Kék-
szemű. 5068

Ha hull a haj,

használjon magyar haj perolint,
Vojtek és Weisz-tól. III-3329

Hidegvér.

Ha még sokáig követ, kénytelen
leszek a legradikálisabb eszközökhöz
fordulni. Fehéjázó. 5069

Angol és francia

illatszerek, pouderek, szappanok,
fésűk, hajtűk és hajkefék dus vá-
lasztékban. Hánzu Nestor, Vörös-
kereszt Drogeria. 3621

ALKALMAZÁST NYER.

Comptoiristák.

4129

Azonnali belépésre keresünk 2 fiatal
comptoiristát 2—3 évi irodai gya-
korlattal. Mindkettőtől a magyar és
német levelezésben való otthonosság,
szép kiírt írás, az egyiktől azon-
kívül a post gépirásban és gyors-
írásban való jártasság megkívántatik.
Ajánlatok Seidner Bernat és fia méz-
gyár és fatermelési iparvállalatához
Marosborsá, (Aradmegye) intézendők.

Segédet keresek,

aki vas, fűszer, rőtös és rövidáru
szakmában jártas. Ajánlatok Vörös
Andor, Selénd. 4088

Rajzolót keresek

állandó alkalmazásra Dömötör
mérnök, Ferdinánd-u. 5. 4174

ALKALMAZÁST KERES.

Magánhivatalnok

könyvelést elvállal az esti órákra.
Cím a kiadóhivatalban. 4168

Egy intelligens

német leány keres jobb családnál
gyermekkeghez alkalmazást, az an-
gol nyelvet perfekt írásban és szó-
val bírja. Cím a kiadóban. 4175

OKTATÁS.

Izr. Internátus

Arad, (Chorin Áron utca 1. sz.) Az
intézetbe a jövő tanévre még egy
pár gyermek felvétetik. Prospek-
tussal készséggel szolgál az igaz-
gatóság. 3897

Zongora tanítónő

órákat ad kezdőknek és haladók-
nak, kiűnő metódus szerint. Cím
a kiadóhivatalban. 4177

Vidéki szülőknél!

Ingyen corepetálás és szigorú fel-
ügyelet mellett olcsón elfogad int-
elligens család 1—2 iskolás fiút
teljes ellátásra. Cím: Bocskai-tér
3 ajtó 15. 4070

Női kezek

ápolására legjobbak Vojtek és
Weisz kézfínomítója. III-3329

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

a városházához közel teljesen csön-
des udvarban két szobás, konyhás,
fürdő-szobás lakást. Ajánlatokat
kiadó lakás címen a kiadóhiva-
talba kérek.

KIADÓ LAKÁS.

A Tökölly-tér melletti

Lujza utcában emelt kétemeletes
házban modern, három szobás laká-
sok november 1-re kiadók. Bőveb-
bet Bem-utca 3. sz. alatt. 3420

Modern lakások

Az aradi szerb egyházközség Szent
István-utcai új II. emeletes rérbá-
rában több 3—4 szobás modern
úr lakás november 1-től kiadó. Min-
den egyes lakás teljesen elkülönítve,
villany és gázvilágítással, gáz fürdő-
kályhakkal ostlingeni redőnyös abla-
kok és tölgyfa padolattal stb. Ugyan-
ott egy nagyobb pince kiadó. Köze-
lebbi felvilágosítással szolgál Zsu-
pánszky Sztankó esperes, (Koszoru-
utca 3.) Tabakovits Emil, Tökölly-
tér 2/a. 8914

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden
hozzátartozóból álló lakás Bat-
thyányi-u. 35/a. sz. alatt november
1-től kiadó. Bővebbet a házmes-
ternél. 8785

Varjassy József u. 32

számu házban 3 szoba, fürdő-szoba,
minden hozzá tartozóval november
hó 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott.
4061

2 szoba-

és fürdőszobából álló utcai garcon
lakás a Faragó-házban Széchenyi-u.
7. sz. földszint, november 1-től
kiadó. Bővebbet az Aradi első
takaréknál. 3785

Orczy-utca

8. számu új házban fürdőszobák-
kal, központi fűtésre, állandó me-
legviz szolgáltatásra, légszesz és
villanyvilágításra berendezett, a
konyhákban angol oblitősztalok-
kal és légszeszszakarék tűzhelyekkel
is ellátott 2, 3, 4 szobás lakások
november 1-re kiadók. Raktárnak,
műhelynek alkalmas souterén he-
lyiségek is szintén bérelhetők. Bő-
vebbet a helyszínen. 4104

Kiadó

egy (vagy két) különbejáratu, u'cai
féregmentes butorozott szoba Si-
monyi-utca 6. 4120

Egy különbejáratu

butorozott szoba a földszinten azon-
nal kiadó. Zoltán-utca 2. sz. 4135

Magános urnőnél

egy utcai butorozott szoba csakis
nő részére, kiadó. Bővebbet Edel-
spacher-u. 6. I. 4107

Elegánsan butorozott

szalon, külön bejárattal, villany-
világítással kiadó Lusztig Mór-nál,
Forray-utca 4. 4166

VÉTEL ÉS ELADÁS.

10 koronától kezdve

férfi fűző, boks cipő kapható Aradi
Cipészek Termelő Szövetkezeténél
Szabadság-tér 15. Bizomány raktarak
Csermön és Piskin. 8451

Hangverseny cimbalom

kettős fenékkal, teljesen jó kar-
ban, eladó. Ára 150 korona. De-
metr-utca 90/a sz. alatt.

Tízti löpöny

teljesen jó állapotban olcsón eladó.
Demeter-utca 90/a.

Olcsó bevásárlás!

Ha olcsó és jó szitát akar venni,
akkor keresse fel Mandl Károly
szita és rosta készítő Vörösmarty-
utca 3. (Szinházzal szemben.) 3723

Művészi díszes

1-45 árban minden színben és
nagyságban kaphatók Hoffmann
Sándor cégnél. Arad, színház épület.
Vidéki rendelésnél szín és bőség
megjelölése elegendő, meg nem
felelés esetén kicserélteik. Ügyes
kirakat rendező segéd ajánlatát
kérem. 1941

Hegyi estmege szőlő

teljesen érett, a legjobb fajokban,
nagy mennyiségben kapható Palkó
Lázár szőlőgazdaságában. 3181

Tea törmelék

finom, zamatos logolcsóbban Voj-
tek és Weisz-nál. III-3329

Gyári áron alóli

jó és olcsó női, férfi és gyermek
cipők nagy választékban csak az
Amerikai áruházban, Salacz-utca
1. sz. Róna Jenőnél szerezhe-
tők be. 3988

Iskolakönyvek

a legújabb kiadásban, a tantes-
tületek által előírt író és rajzese-
rek, valamint az összes iskolai
cikkek előnyösen szerezhetők be
Pichler Sándor könyv-, papír- és
írószerkereskedésében Arad, Sza-
badság-tér 1. sz. Telefon 308. 2551

Rum compositio

jó házi rum előállítás Vojtek és
Weisz-nál. III-3329

Eladó,

elköltözés folytán jó kurban levő-
ebédlő, hálószoba és szalonberen-
dezés. Bővebbet Szentlászló-utca 7.
földszint 2. 4110

Lampionok

10, 16, 24, 30 és 40 fillér. **Con-
fetti** 100 csomag 6 K., 1000 cso-
mag 42 korona. Ingusz I. és fia
könyv- és papír-kereskedésében
Arad, főútlelet Andrassy-tér 16.,
fiókútlelet Weitzer János-utca. 555

Poloskák

és azok petéinek biztos kiirtására
Radical poloskairtó folyadékot hasz-
náljon. Egy üveg 60 fill. Hánzu
Nestor Vöröskereszt Drogeria. 3621.

Egy üzleti berendezés

olcsó árban eladó. Sütő József-nél,
Forray utca. Ugyanott kiselej-
tezett porcellán kapható, különként
20 kr.-ért. 4099

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül
Buchsbaum és Társa cégnél sze-
rezhetők be, kinek sikerült az
egyedárusítást urak, hölgyek és
gyermekek részére megszerezni.
1921

Csillárok,
Villamos felszerelések
logolcsóbban
Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (a város)

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy sorra kerül, az árak 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 23.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztő: 357. sz.

Apró hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg előír — vagy levélbélyegekben. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor küldendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közlésben elhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiváncsi díjtalanul megszerkeszt. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

ÜZLETEK.

Kurticsen

az országút mellett 12 év óta fennálló vegyeskereskedés hozzávaló raktárakkal és 8 szobás lakással, más vállalat miatt bérbeadandó. Bővebbet Ispravnik Liviusnál Kurtics. 4152

Belvárosban

legforgalmasabb helyen trafik, tőzsde, papirkereskedéssel eladó Hunyadi-utca 1. sz. 4176

INGATLAN.

Magánház,

Alona-utca 4. szám, 8 szoba, konyha, mellékhelyiségekkel, tágas udvarral, szép kerttel október elsejétől kiadó. 4096

Modern magánház eladó.

Kapa-utca 45/b. kényelmes uri lakás, árnyas udvar, kert, termő szőlő és fiatal gyümölcsfákkal, villany, vízvezeték. Esetleg kisebb házért elcserélendő. — Értekezhetni a déli órákban 3-ig ugyanott. 4136

Kötegyáni vasúti állomástól

5 pernyi távolságra fekvő 150 holdas tagbirtok gazdasági épületekkel és takarmánnyal együtt 1911. október 1-jére haszonbérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonosnál dr. Rokszin György ügyvéd., Nagyvárad. 4173

KÜLÖNFÉLE.

Keresek falura

bizományi üzletben megbízható vezető. Megkeresések a kiadóhivatalban „G. M.” alatt. 4134

1-2 iskolás

gyermek az összes iskolák közelében felvétetik. Bővebbet ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. 3599

Intelligens izr. családnál

iskolás gyermekek teljes ellátással felvétetnek, zongora használattal. Petőfi-utca 10. I emelet, ajtó 4. 3918

Augusztus 25-én

nyílt meg Aradon a Ferencz-téri polgári fiú-iskola mellett a „Minerva” könyv- és papirkereskedés. Knieszer Imre és Tsa. 3983

Ügyes kártyos

ajánlkozik e szakmába bármily kártyos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, úgy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Csernovits Péter-utca 8. sz. 2287

Elegáns bérautók

turára, napra, órára Szabadságtér 17. sz. Telefon 816. 2728

Vidéki diákok

teljes ellátásra felvétetnek. Cím: Berkovits Izsák, Árpád-tér 8. sz. 3998

Vidéki szülők figyelmébe!

Ha iskolás gyermekét uri családnál jól kívánja elhelyezni, úgy időt és fáradságot takarít meg, ha a Gyorsfutár irodához, Deák Ferenc-utca 30., Fábian utca sarok, fordul. Szá nos uri család pontos címe előjegyzésben van. 4072

Okleveles tanítónő

elvállal uri kisleánykát, teljes ellátásra zongora használattal Czim a kiadóhivatalban. 4161

Épület és diasműbádogos

munkákat legjutányosabban készít úgy helyben, mint vidéken Diamant Jenő Weitzer- és Kazinczy utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 3681

Női írók,

hajtjuk, legújabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. III-3329

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mellett vállalja az Aradi Nyemda Részvénytársaság könyvkötészete József főherceg ut 32.

Kerékpáros Gyorsfutár Vállalat ::
Telefon 848.

Iroda: Deák Ferenc-utca 30 szám. (Fábian-utca oldalán.) 3443

Alapítva 1902.

Megnyílt!!

Alapítva 1902.

Igaz Sándor

:: ékszerész ::

új elsőrangú, modern ékszer, ezüstmű és különlegességi óraüzlete

Arad, Andrássy-tér. Minorita-palota.

Allandóan raktáron:

Brillians, gyémánt aru, arany, ezüst ékszerek, valódi ezüst evő- és vaskészletek, nász és alkalmi ajándék, d sztárgyak. Arany, ezüst, ezüst-tula betétes s tabotok stb. Világhírű gyártmányu zsebórák, u. m.: Schaffhauseni, Omega, Audemar, Longne, Graciosa, Mocris, Uránia; stb. Kitűnő minőségű aszali, isz ut zó és ébresztő órák. Külön helyiségben nagy választék első endü Ch na-ezüst arukban. 3464

Szolidan szabott árak! Városi és megyei telefon 321.

Értesítés.

Igen tisztelt megrendelőim és a n. é. közönség szives tudomására hozom a legújabb divatu angol és belföldi

őszi és téli ruha és kabát szöveteim megérkeztek nagy választékban. Tanuló ifjúság figyelmébe különösen ajánlom legizlésesebben elkészítendő öltönyeimet igen jutányos árak mellett. Kérem próbarendelést eszközölni.

Kiváló tisztelettel

4171

KARPELESZ ZSIGMOND

uriszabó műterme

Weitzer János-utca 9.

Nincs mit gondolkozni,

hogyan vegyünk legjobban minőségű zsebórát és izléses ékszereket, mert immár köztudomásu, hogy a legnagyobb választék gyári árak mellett egyedül

HIRSCH JENŐ

műrás és ékszerésznél Forrai utcában (Rakóczi-utca sarok) szereshetők be, hol minden tárgyért 3 évi jótállás nyújtatik. 4169

== Tegyük próbavárlást! ==

19383—1911

Hirdetmény

Közönség tesszük, hogy a cs. és kir. közös hadsereg nem tévleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügyminiszter urral egyetértőleg hozott határozat folytán nem különben a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a f. évben nem tartatnak meg.

A tartalékos tiszteknek és tiszt-tisztviselek, valamint hadapródjelölteknek és hasonló állásuaknak bemutatása azonban az eddigi módon a folyó évben is megtartandó.

A városi tanács.

19278—911.

Hirdetmény.

Miután az 1911. évi állami költségvetésről szóló XIV. t. c. 8. §-ában foglalt rendelkezések szerint az 1911. évi szeptember hó 1-től kezdve a szeszadó pótléknak tétele 50 fillérrel felemeltetett és ezen felemelésnek megfelelően a szabadforgalomba már átment és az 1911. évi szeptember 1-én napján meglévő égetett szesz folyadékokban foglal minden hektoliterfok (liter) alkohol után 20 fillérnyi pótladó fizetendő. Értesítjük a pótladó köteles szesz készlettel bírókat, hogy a bejelentési kötelezettség minkénti teljesítésére vonatkozó módok a városi levéltárban, a városi fogyasztási hivatalban, a városház kapuja alatti hirdetményi táblán, valamint a hirdető táblákon betekintheők.

Arad, 1911. augusztus 24.

A városi tanács.

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mellett vállalja az

Aradi Nyomda Részvénytárs.

könyvkötészete József főherceg-ut 22. szám.

Egy okos fej

elsajátítja azon vivmányokat, melyekkel a tápszarkémia a háziasszonyt megajándékozta.

- Dr. Oetker sütopera á 12 f. elesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linz és más egyéb tortákat, valamint minden nemű süteményeket és tésztákat lazábbá, nagyobbaká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.
- Dr. Oetker pudingpora á 12 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, egyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.
- Dr. Oetker vanillincukra á 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és créme vanillizá-ára szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia-csövet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanillia-csövet felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

455

91—1911.

Hirdetmény.

A kedvezményes boritaladó fizetésére igényt tartó szőlősgazdák ezennel figyelmeztetnek, miszerint a házi fogyasztásra szánt évi szükségletüket az 1892. XV. t. cz. 3. §-ra való hivatkozással folyó évi szeptember hó 15-ig a fogyasztási adófelügyelőségnek bejelenteni el ne mulasszák.

Lócs Rezső,
v. tanácsos.

592—1911. g. szám.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mikelakai zilip-órház építése iránt folyó évi szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási ár: 2553 korona 05 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtsésen résztvenni csak trásbéli ajánlatokkal lehet.

Az írásbéli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekintheők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1911. évi augusztus hó 14-én tartott üléséből:

A gazdasági szék.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezne

felkeresni vételköny-

:: szer nélkül ::

Vogel László

műrás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát,

tört aranyat vagy más

tárgyakra becserelem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Új leányiskola-épület.

AZ Őszes hazai

1335

Erdélyi és Bácskai Iparáru raktár

Zsák és Ponyva

Reich B. Károly Fia és Társa

gyárak készitményei nagyban és kicsinyben is a legnagyobb választékban kapható az

cégnél Andrásy-tér 6. (Verbes-ház.)

Kötél gyártás! Telefon szám 649. Pokróc lerakat!

CSERMÁK

János a világ legvakmerőbb
pilótája

Szeptember hó 3-án
felszáll!

Rendezi
az Aradi Testgyakorlók Köre.

Iskolai beiratási hirdetés!

Iskolai beiratási idényre.

Fischer nagyáruházának

Arad, Szabadság-tér 12. 1101

szenzációs olcsó árjegyzéke!

Külön osztály gyermekek részére!

Gyermek nyakkendők!

Gyermek mosó nyakkendők csokor	10 kr.
Gyermek " " regatta	15 "
Gyermek tiszta selyem csokor	25 "
Gyermek " " regatta	25 "
Gyermek " " plastron	29 "

Gyermek ingek!

Gyermek ingek vasalt fehér	95 kr.
Gyermek ingek jó minőségű sifonból	1.05 "
Gyermek ingek puha mellű sifonból	1.25 "
Gyermek ingek egész finom madipulánból	1.45 "
Gyermek gallérok és manzsetták jó minőségben	

Gyermek kalapok!

Gyermek őszi kalap lodenből	75 kr.
Gyermek " " fekete és színes	98 "
Gyermek " " finomabb min.	1.25 "
Gyermek " " elegáns kivitelben	1.35 "
Gyermek " " sikkos forma selyem béléssel	1.50 "

Gyermek sapkák!

Gyermek sport sapka kockás szövetből	85 kr.
Gyermek sapka kék szövetből	50 "
Gyermek deák sapka finom cheviotból	65 "
Gyermek matróz sapka kék és piros szövetből	75 "
Gyermek matróz sapka kék és piros selyemből	1.15 "

Gyermek eső ernyők!

Gyermek eső ernyő croiseból	95 kr.
Gyermek eső ernyő clottból	1.15 "
Gyermek eső ernyő finom canelából	1.45 "
Gyermek eső ernyő sergeből	1.60 "
Gyermek eső ernyő jó minőségű selyemből	1.75 "

Gyermek zsebkendők!

Gyermek zsebkendők képekkel	05 kr.
Gyermek zsebkendők sifonból fehér	08 "
Gyermek zsebkendők vászonból	11 "
Gyermek zsebkendők jobb minőségű vászonból	14 "
Gyermek zsebkendők fin. szín. batiszt	15 "

Gyermek iskola táskák!

Gyermek iskola táskák viaszos vászonból	35 kr.
Gyermek iskola táskák színes képekkel	45 "
Gyermek isk. táskák vízm. vászonból	50 "
Gyermek isk. táskák jó minőségű tartós	60 "
Gyermek iskola táskák bőrből	75—1.50 "

Gyermek patent harisnyák fegyházi munkái!

Gyermek pat. harisnyák, árak nagyság szerint.	
Gyermek patent harisnyák jó min.	15—27 kr.
Gyerm. pat. harisny. diamant fekete	19—38 "
Gyerm. pat. harisny. dupla sarokkal	27—45 "
Gyerm. pat. harisny. legjobb min.	32—57 "

Különböző tárgyak gyermekek részére!

Gyermek nadrág tartók gumiból	19—35-ig.
Gyermek zsebkés fehér és barna csonttal	20—30-ig.
Gyermek fogkefék	10—25-ig.
Gyermek pénz erszény bőrből	10—50-ig.
Gyermek patent zseb tintatartók	25—50-ig.

Férfi divat osztály! Olcsó árjegyzék!

Férfi fehérnemű!

Férfi ing színes puha mellű	1.15 kr.
Férfi ing sifonból piquet mellű	1.35 "
Férfi ing angol zephiből színes	1.45 "
Férfi ing egész finom fehér damaszt mellű	1.65 "
Férfi ing egyedüli különlegességem drapp csikos	1.75 "

Férfi kalap ujdonságok!

Férfi kalap jó minőségben	1.25 kr.
Férfi kalap megbízható jó minőségben	1.50 "
Férfi kalap színes és fekete legujabb forma	1.75 "
Férfi kalap elegáns, finom gyapjuból	2.00 "
Férfi kalap legfinomabb nyulszőrből	2.50 "

Férfi esőernyők!

Férfi esőernyő croiseból	1.15 kr.
Férfi esőernyő jó minőségű clottból	1.35 "
Férfi esőernyő tartós canelából	1.50 "
Férfi esőernyő glória selyemből	1.75 "
Férfi esőernyő finom selyemből	1.95 "

Férfi nyakkendők óriási választékban!

Férfi batiszt csokor szép mintákban	11 kr.
Férfi batiszt regatta szép mintákban	19 "
Férfi selyem csokor gyönyörű szép mintákban	25 "
Férfi selyem regatta gyönyörű szép mintákban	85 "
Férfi nyakkendők tiszta selyemből ujd.	50 "

Különböző férfi divatcikkek!

Nagyválasztéku zsebkendők dr.	19—25 kr.
Jó minőségű nadrágtartók drb.	35—50 "
Jó minőségű harisnyakötők drb.	39—50 "
Nagy választék divatos kézelőgombokban	25—50 "
Jó minőségű köpper lábravaló alkalmi vétel	95 "

Férfi harisnyák!

Férfi harisnya maccoi nyersszin párja	19 kr.
Férfi harisnya színes és fekete párja	25 "
Férfi harisnya divatos csikos párja	29 "
Férfi harisnya különlegesség legujabb minták párja	85 "
Férfi harisnya tiszta cernából párja	45 "

Női divat osztály!

Női fehérnemű!

Női ing sifonból himzéssel diszitve	85 kr.
Női ing madipulán gyönyörű himzés betéttel	1.15 "
Női ing finom vászonból kézi himz.	1.50 "
Női ing finom frönc. batisztból szín.	1.75 "
Női ing rumburgi vászonból kelen-gyének	2.00 "

Különböző női divatcikkek!

Női selyem esernyő alkalmi vétel	1.75 kr.
Női selyem övek, fekete és színes	50—95 "
Női selyem gumi övek, fekete és színes	95—1.50 "
Női készitások, bőrből legujabb.	45—1.90 "
Női selyem nyakkendők és divatos gallérok.	

Női harisnyák!

Női harisny. kötött szín. és fekete párja	85 kr.
Női harisnyák színes csikos legujabb divat párja	89 "
Női harisny. mintázott tiszta cernából párja	59 "
Női harisny. flour fek. alkalmi vét. párja	65 "
Női harisny. flour áttört egész fin.	95 "

Elsőrendű helybeli készítményű CIPÓKBEN óriási választék.